

COMEDIE ÎN TREI ACTE

de AUREL BARANGA

AUREL BARANGA

Adam şi Eva

Cuprins

PERSONAJELE

(în ordinea intrării în scenă)

OSPĂTARUL - profesia nu-l obligă la o vârstă precisă
ACTORUL - patruzeci de ani, dar poate fi şi cu zece ani mai bătrân
MANOLACHE - directorul lui Victor, deci încă „bine” din toate punctele de vedere
VICTOR - subalternul lui Manolache, deci, obligatoriu, cu zece ani mai mic, ca să nu spun mai tânăr
EVA - douăzeci şi şase de ani, deşi un an, doi în plus nu atacă substanţa dramatică a lucrării
FATA şi BĂIATUL - de aceeaşi vârstă
ADAM VINTILĂ - are cu zece ani mai mult ca Eva, şi lucrul e vizibil
CLOTILDA NICOLAU - şaizeci de ani, trăiţi intens
MEICU - în jurul a cincizeci de ani, cu toate că poate fi mai tânăr sau mai bătrân, după posibilităţile teatrului
NACU şi TACU - vârsta o vor stabili organele de resort
CABANIERA - ca toţi oamenii trăiţi la munte, are vârsta pe care o declară

Acţiunea se petrece la Bucureşti şi la o cabană în munţi, în anul 1960, iar unele episoade trebuie astfel jucate încât spectatorul să spună: „e atât de mult de atunci...”

ACTUL I

Scena reprezintă o grădină de vară, într-o fermecătoare noapte de august. Câteva mese ocupate, printre care se mişcă ospătarii. În dreapta, o masă la care discută cu aprindere Manolache şi Victor. O altă masă, ocupată de Adam Vintilă. Nu aşteaptă pe nimeni, şi e evident că, absent la tot ceea ce se petrece în jurul său, nu aşteaptă nimic. La o altă masă, un întârziat al altor localuri, Actorul, eşuat aici la o ceaşcă de cafea. E drăguţ, „activ” fără ostentaţie, iar acordurile intempestive pe care le scoate dintr-o chitară marchează buna lui „dispoziţie”, deplasată, e drept, dar în nici un caz scandaloasă.

Se aude, discret, o romanţă veche de o melancolie delicată. La mijlocul melodiei, candid, Actorul, „bine dispus”, intervine, de data aceasta în mod evident nelalocul lui, cu un acord strident de ghitară, spre stupefacţia şi indignarea celorlalte mese.

OSPĂTARUL (*rezolut, dar fără violenţă*): Ei, tovarăşe, nu e voie de cântat în local.

ACTORUL: Serios?

OSPĂTARUL: Foarte serios!

ACTORUL (*candid, arătând spre orchestră*): Da’ dumnealor de ce cântă?

OSPĂTARUL (*luându-i ceaşca de dinainte*): Dumnealor e plătiţi.

ACTORUL: Care va să zică, interesaţi. (*Încă un acord de ghitară.*) Eu cânt gratis! (*Fiindcă a văzut privirea, de*

data asta necruţătoare, a Ospătarului.) Da', mă rog, dacă nu e voie, nu e voie. Poftim! (*A pus ghitara deoparte, şi-a turnat un pahar de vin, închina „dulce" spre mesele din jur; romanţa îşi continuă acordurile, discuţia se însufleţeşte la masa lui Manolache şi Victor*.)

MANOLACHE (*ascultat de Victor cu evlavie*): D-asta zic: nu e bine. Vrei să pleci, pleacă sănătos, nu te ţin, e dreptul dumitale, da' asta-i părerea mea: nu e bine. Gândeşte-te, Nacu ce aşteaptă? Spune, că eşti om deştept.

VICTOR: Să ne mănânce.

MANOLACHE: Atunci? Nu ştii proverbul? „Les absents ont toujours tort". Nu e bine să nu fii de faţă. Sau să zic altfel: nu ia cuvântul, că nu-i convine. Dar Tacu ce face?

VICTOR: Tacu n-are curaj. După şedinţa trecută, după câte şi-a auzit, nu mai are curaj.

MANOLACHE („*superior*"): Crezi? Se cunoaşte că te pricepi la oameni. Ei, atunci află că a venit azi la mine.

VICTOR (*stupefacţie şi candoare*): Tacu?

MANOLACHE (*satisfacţie nedisimulată*): Ai fi crezut?

VICTOR (*dezarmat*): Are omul ăsta un obraz... (*Nerăbdare*.) Şi ce voia?

MANOLACHE: Aşteaptă! (*Ca să fileze efectul*.) Să mai luăm ceva până îţi vine nevasta, că văd că întârzie.

VICTOR (*ca s-o scuze*): Înnebunită cu plecarea asta, de parcă ne-am duce în lună...

MANOLACHE („*expert" în probleme feminine*): Aşa sunt toate. (*Către Ospătar*.) Drăguţă, încă o jumătate, şi ai grijă de gheaţă... (*Explicativ, lui Victor*.) A fost azi o căldură, ceva de speriat.

VICTOR: D-asta m-am şi decis să plec. Eva nu suportă căldurile. Eu, ca eu, da' ea se topeşte... (*Obsesie*.) Şi spuneţi c-a venit Tacu? (*Nervos, către consumatorul cu ghitara, care a umblat iar, zgomotos, la instrument*.) Termină, domnule, odată... (*Ghitara a tăcut subit*.) Ceva de speriat... Nu poţi să ai o clipă de linişte...

MANOLACHE (*revenind, în sfârşit, la „problemă*”): Zice: „În legătură cu planu’…” Dar eu am simţit, de cum a intrat pe uşă, că nu e decât un pretext. Zic: „Lasă, dragă, planu', e timp, nu arde”.

VICTOR: Foarte bine. Şi, pe urmă, trebuie să-l vadă şi Vucea.

MANOLACHE: Clar! Zic: „Da” de ce stai în picioare? Şezi”. Se aşază, aprinde o ţigară, se foieşte, se codeşte şi zice: „Dar Victor ce face?” „Ce să facă? Bine, mersi, se pregăteşte omul să plece în concediu.” Zice: „Da' ce, eu de concediu vorbesc? Cu toate că era mai bine să-l ia în toamnă...”

VICTOR (*surâs descurajat*): Nemaipomenit! Îmi aranjează el mie concediul...

MANOLACHE: Stai să vezi, dar să-mi făgăduieşti că nu te necăjeşti.

VICTOR: Nu mă necăjesc. (*Dar e limpede că fierbe*.) O să-mi fac inimă rea de ce urlă Tacu...

MANOLACHE: Zice: „Eu de avansare vorbesc, c-am auzit că e vorba să-l avanseze...”

VICTOR (*realmente surprins*): Extraordinar!

MANOLACHE: Vezi? Acu, eu, de Tacu îmi pasă ca de mucul ăsta de ţigară. Problema, pentru mine, e alta: de unde a aflat? Că de propunerea asta nu ştiam decât patru oameni: Aurică Dumitrescu, şi pe ăsta îl cunoşti: mormânt, nu scoate un cuvânt, să-l tai în bucăţi; Costică Lazăr, şi ăsta la fel: fără limbă; dumneata şi cu mine.

VICTOR: Eu, aveţi cuvântul meu de onoare, nici Evei nu i-am spus, că eu cu ea nu vorbesc nimic.

MANOLACHE: Şi-ţi închipui că nici eu. Atunci? (*Concluzie grea*.) E clar: coace.

VICTOR (*mai mult decât interes: alarmă*): Ce?

MANOLACHE (*calm strategic*): Nu ştiu şi nu cred c-o să iasă ceva, dar, vorba aia, e bine să fii de faţă. Şi nevestei dumitale...

VICTOR (*nervi conjugali*): Uite-o cum întârzie! Ştie că trenul pleacă la douăsprezece fără cinci, şi ea, inconştientă...

MANOLACHE: Las-o. Când o veni, nu-i spune nimic. Aşa sunt toate. („*Psihologie subtilă*”.) De la femeie să nu ceri două lucruri: exactitate şi punctualitate...

VICTOR: Încep să fiu neliniştit. A plecat de la trei.

MANOLACHE (*aparent fără interes*): De la trei?

VICTOR: Spunea că mai are o mulţime de drumuri de făcut: croitoreasă, manichiură, permanent...

MANOLACHE: Dacă le lasă pe toate pentru ultima zi... Dar ce să le faci, nu poţi să le schimbi...

VICTOR: S-o fi dus şi pe la maică-sa... Că Eva, când pleacă până la Chitila, trebuie să-şi ia rămas bun de la toate neamurile.

MANOLACHE (*aparent, simplă curiozitate*): Maică-sa stă pe Silvestru?

VICTOR: Nu, pe Uranus.

MANOLACHE: Fiindcă am avut impresia, când mă duceam spre raion, că am zărit-o, la şase, pe Silvestru. N-am oprit, că eram cu Nacu şi cu Tacu.

VICTOR (*fiindcă a rămas agăţat la „problemă”*): Şi, în chestia cu avansarea, ce i-aţi spus?

MANOLACHE („*tactică*” *şi* „*abilitate*”): Nimic, absolut nimic. Ca şi când n-am auzit. Şi-am trecut la altceva. Dar întrebarea rămâne: de unde a putut să afle? Fiindcă ştia precis. Aşa încât, cu banditu’ ăsta trebuie o mare atenţie. Lucrat în foi de viţă.

VICTOR (*ca să-i arate că l-a înţeles*): Dat pe mâna lui Dumitrache.

MANOLACHE (*din nou „strateg”, spre umilinţa celuilalt*): Aş! Nici pomeneală! Nu te supăra, nu te pricepi la oameni! Pe Dumitrache nu poţi pune nici o bază. A mai mare caiafă, a mai mare cutră, te vinde pentru un pachet de ţigări.

VICTOR (subaltern): Dumneavoastră îl cunoaşteţi mai

bine.

MANOLACHE: Uiţi indirecta pe care mi-a băgat-o astă-iarnă la Vucea? Aia a cui lucrătură a fost? în primul rând, Dumitrache.

VICTOR (*definitiv convins*): Aşa e, asta mi-a ieşit din cap.

MANOLACHE: Nu, de Dumitrache trebuie să te fereşti ca de foc. „Bună ziua, bună ziua.” Atât! Eu ştiu cum trebuie lucrat Tacu: unde-l doare pe el mai tare: Costache Vucea!

VICTOR (*satisfacţie anticipată*): Să se ocupe Vucea niţel de sufleţelul lui, să-l vedem cum mai doarme noaptea!

MANOLACHE: Clar! Ce crezi că-mi spune când ieşim de la raion? Zice: „Şi cu Eva ce e? E adevărat că trece la dumneavoastră, la secretariat?”

VICTOR (*excedat*): Formidabil!

MANOLACHE: La asta n-am mai răbdat. Zic: „Dragă Tacule, trece”. „Păi, cum trece?” „Uite-aşa, trece. Trece, că i-a ieşit transferul...” Uite-o pe Eva. Hai, domnişoară, că bărbatul dumitale a intrat în panică.

EVA (*de o frumuseţe robustă, ca toate reacţiile ei, calme, directe, cordiale*): Să nu mă certaţi că am întârziat...

MANOLACHE (*politeţe excesivă, suspectă*): Nu face nimic, am mai stat de vorbă cu Victor...

EVA: Nu, dar când pleci după cumpărături...

MANOLACHE: Vorba aia, ştii când pleci, nu ştii niciodată când vii...

EVA (*lui Victor*): Da’ ce e cu tine? Indispus?

MANOLACHE: Nu, de ce să fie indispus? Slavă Domnului, nu are nici un motiv... (*Către Victor*.) Să-i comandăm Evei ceva, că trebuie să fie înfometată.

EVA: Şi repede, să mergem acasă să împachetăm.

VICTOR (*nervos, necontrolat*): Până acum n-ai avut timp.

MANOLACHE („*conciliant*”): Lasă, dragă, fata în pace. E obosită, a alergat toată ziua...

VICTOR (*supapă de nervi*): Pariez că lame ai uitat să-mi iei.

EVA (*umblând febrilă printre pachete, ca să-i demonstreze netemeinicia bănuielii*): Lame, săpun, pastă... pămătuf...

VICTOR: De ce pămătuf? Ala vechi e foarte bun. Numai ca să cheltuieşti bani, de pomană... („*Martir*”.) Nemaipomenit ce talent are femeia asta să facă praf din bani!

MANOLACHE (*necontenit cu duhul blândeţii*): Ei, şi tu, acu’, de ce te superi?! (*Îndelungată practică a vieţii*.) Toate femeile sunt la fel! („*Spiritual”, pentru înseninarea atmosferei*.) Şi banii pentru ce-s făcuţi?

VICTOR: Nu, dar ea risipeşte pe lucruri absolut inutile.

MANOLACHE („*filozof*”): Poţi să-mi spui şi mie ce e util şi ce e inutil? Pentru mine, un ruj de buze nu are nici o valoare. Dar ia întreabă-le pe ele... (*Evei, aparent fără nici o intenţie*.) Te-am zărit azi după-masă, pe la şase, pe Silvestru.

EVA (*surprinsă*): Pe Silvestru?

MANOLACHE: Aşa am avut impresia.

EVA: Pe Silvestru? Nu... Unde vine asta?

MANOLACHE: Lângă Biserica armenească... Aş fi putut jura că te-am văzut... În rochia asta...

EVA (*insistenţă suspectă*): Pe Silvestru? Ce să caut pe Silvestru?

MANOLACHE (*fiindcă s-a încredinţat că Eva minte*): Atunci se poate să mă fi înşelat eu... (*Ca să dea alt curs discuţiei*.) Zăpuşeală mare...

EVA: Ce facem? Nu mâncăm?

VICTOR (*Evei*): Imediat. (*Către directorul său; fixat la „problema” care-l persecută*.) Aveţi dreptate.

MANOLACHE: În ce direcţie?

VICTOR: Aveţi perfectă dreptate. Nacu şi Tacu coc ceva. Ce, nu ştiu, dar coc... Şi n-aş băga mâna în foc, tovarăşe Manolache, că nu-i amestecat şi Vucea.

MANOLACHE: Să lăsăm, să n-o plictisim pe Eva înaintea plecării.

EVA: Dacă aţi şti ce fericită sunt! E pentru prima dată când plecăm împreună...
MANOLACHE: Apropo: azi nu e ziua voastră de căsătorie?
EVA (*nu fără o umbră de mâhnire în glas*): Nu azi. Ieri.

VICTOR: Serios? (*Îşi scoate verigheta şi verifică*.) Exact: ieri. (*Sincer mirat*.) Trei ani... Ca să vezi cum zboară anii.

EVA: Anii zboară repede, zilele trec mai greu.

MANOLACHE: Ei, să comandăm şi noi ceva. (*Către Ospătar*.) Drăguţă, dacă eşti bun... (*Ospătarul s-a apropiat prevenitor, a dat lista, discuţia la această masă se stinge, muzica atacă din nou o arie ritmată. Actorul a făcut un semn Ospătarului*.)

ACTORUL: Fii amabil, încă o jumătate şi un şvarţ. Jumătatea gheaţă, şi şvarţul fierbinte. Vezi să nu le încurci.

OSPĂTARUL (*lovit, oricum, în meserie*): Cum o să le încurc?

ACTORUL: Las’ c-am mai văzut noi conserve de bame şi găseşti înăuntru limbă de porc. Ori nu eşti convins? (*Fiindcă are chef de discuţie*.) Amice, ’mneata ţi-ai pus vreodată problema armoniei universale? Sunt sigur că nu ţi-ai pus-o.

OSPĂTARUL (*ca să termine*): Se răceşte şvarţul.

ACTORUL: Stai, nu fugi, să-ţi explic. Există o interdependenţă a legilor...

OSPĂTARUL: Ştiu. (*Şi pleacă*.)

ACTORUL: Ştii, pe dracu'... (*Discuţia se reanimă la masa Evei*.)

VICTOR: Şi mă întreb: ce vrea omul ăsta cu mine?

EVA: Cine?

VICTOR (*fără să-i răspundă*): Că nu i-am făcut decât bine... Şi eu, şi dumneavoastră.

EVA: Nu-nţeleg. Ce s-a întâmplat?

VICTOR (*nu-şi dă osteneala să-i răspundă*): Acum doi ani, v-aduceţi aminte, tovarăşe director, când i-a fost greu, nu i-a întins nimeni un pahar cu apă. Singurul, singurul care l-aţi ajutat aţi fost dumneavoastră. Şi moral, şi material. Şi, vorba aia, cum am putut. Şi acuma, ce vrea? Să ne omoare.

EVA: Cine?

MANOLACHE (*la fel de „delicat”, nu-i răspunde*): Mă Victore, se cunoaşte că eşti tânăr şi că mai ai iluzia recunoştinţei. (*Din nou „filozofie*”.) Omul e om, şi până când om ajunge la ce vrem noi, ehee, cale lungă. Omul e încă egoist, şi meschin, şi rău... Da’ nu asta interesează... Important e că, în general...

VICTOR: În teorie, aveţi dreptate, dar, vorba aia: practica ne omoară. Explicaţi-mi, ca să pricep şi eu: de ce umblă Tacu să-mi bage cuţitu-n spate? Că nu i-am făcut nimic...

MANOLACHE: Iar s-o iau de la început? Aici e altcineva...

VICTOR (*prezumţii*): Nacu...

MANOLACHE: Aş!

VICTOR: Atunci cine?

MANOLACHE („*confidenţă adâncă*”): Meicu.

VICTOR: Meicu?

MANOLACHE: Clar! (*Surâs deznădăjduit*.) Ce să faci, mă Victore, viaţa e o luptă şi trebuie să stai pe baricadă, că, dacă te bagi în vizuină, vorba aia, te afumă ca pe vulpi... D-asta spuneam...

VICTOR (*concluzie de granit*): Nu. Aveţi perfectă dreptate. (*Evei, care a renunţat să mai intre în ţesătura complicată a convorbirii*.) Eu nu mai plec. (*Lui Manolache*.) Eu, lângă dumneavoastră.

EVA: Cum?

VICTOR: Foarte simplu. Nu mai plec. Dacă vrei, te duci singură, n-am nimic împotrivă, e poate chiar mai bine. (*Lui Manolache*.) Nu?

MANOLACHE („*discret*”): Aici nu mă bag, aici voi hotărâţi.

EVA: Dar de ce să nu mai pleci? (*Sincer şi profund afectată*.) E concediul tău. E dreptul tău... Am luat locurile, le-am plătit.

VICTOR (*brutal, intolerant*): Mai înţelege-te cu femeile dacă poţi. (*Agresiv*.) Nu plec, că nu pot să plec, atâta lucru ai putea să înţelegi şi tu. Şi nu face mutra asta disperată, că nu s-a prăpădit pământul.

EVA: Nu spun că e o nenorocire, dar de ce să ne stricăm vacanţa?

MANOLACHE („*înţelepciune*” *şi* „nuanţă”): Trebuie s-o înţelegi şi pe ea.

EVA: Mi-ai făgăduit... şi mă bucuram atât de mult... Poate că e o prostie...

VICTOR (*ostil*): Tocmai d-aia, du-te singură.

EVA: Singură?

MANOLACHE (*Evei*, „*specialist*” *şi în problemele vilegiaturii*): Să ştii că la munte, spre deosebire de mare, n-ai nevoie de nimeni, iar la cabană, la „Ciuta”, e o minune. Te scoli dimineaţa devreme, umbli, peisajul e extraordinar, dacă vrei să fii singură, eşti singură, dacă vrei lume...

EVA (*îndărătnică, aproape copilăroasă in tristeţea ei*): N-am nevoie de lume, eu am vrut să fiu cu el.

VICTOR (*o, sfântă imbecilitate*!): Ca să vezi cât mă iubeşte.

MANOLACHE: Ei, nu te mai plânge, că n-ai dreptul...

VICTOR: Trăieşti cu capul în nori, fetiţo.

EVA: Eu?

VICTOR: Şi habar n-ai ce se petrece în jurul tău.

EVA: Când ai să scapi de obsesia asta?...

VICTOR: „Obsesie”?

EVA: ...Ce spune Nacu, ce face Tacu, ce pune la cale Meicu... Nu vreau să ştiu că există pe lume... Nu vreau să mai aud de ei.

MANOLACHE (*să fim totuşi „lucizi*”): Da, dar ei nu fac acelaşi lucru...

VICTOR („*mucenic*”): Dacă vă spun că trăieşte cu capul în nori!... Confundă viaţa cu literatura. Fată dragă, viata nu e o poezie declamată la festival.

MANOLACHE: În sfârşit, o s-o descurcaţi voi. Eu trebuie să plec.

VICTOR: Ne vedem mâine dimineaţă.

MANOLACHE: După zece, că până la zece sunt în şedinţă.

(*Evei.*) Iar dumneata, dacă te hotărăşti să pleci, şi eu cred că e mai bine aşa, nu te mai gândi la nimic. Umblă, citeşte, odihneşte-te, profită de viaţă...

EVA (*aceeaşi tristeţe, înecată într-o lacrimă cenzurată*): Nu plec nicăieri. Rămân acasă.

MANOLACHE: Astea-s copilării. Mai ai o oră până pleacă trenul. Odată urcată în vagon, ai uitat totul

EVA: „Ai uitat totul”... Lasă, tovarăşe Manolache. eşti dumneata drăguţ... Prea sunt însă obligată să uit multe... când o să încep să am şi eu amintiri? (*Manolache a dat mâna cu amândoi, a trecut printre mese, a ieşit; orchestra a început o altă romanţă discretă; la o masă, până acum liberă, s-au aşezat o fată şi un băiat, reeditare eternă a perechilor înamorate.*)

FATA: Seara asta n-am s-o uit niciodată...

BĂIATUL: Am sentimentul că sunt pe o corabie şi că, alături de mine, legănată de tangaj, cu părul în vânt...

FATA: Aş vrea să însemnăm undeva, ca să rămână...

BĂIATUL: Uite, pe cutia asta de chibrituri, de care n-o să ne despărţim niciodată. (*Discuţia se însufleţeşte la masa Evei.*)

VICTOR: Şi o să te rog foarte mult, dar ştii, foarte mult, ca, pe viitor, să mă scuteşti de asemenea scene.

EVA: Dar nu ţi-am făcut nici un fel de scene. Nici să fiu tristă n-am voie?

VICTOR: N-ai nici un motiv. Slavă Domnului, toate grijile, plictiselile, amărăciunile, le am eu, nu tu.

EVA: Fiindcă vrei să le ai.

VICTOR: Fiindcă nu se poate altfel. Şi te mai implor un lucru: Încetează să-mi mai dai lecţii. (*Adam Vintilă, singur la masa lui, a făcut un semn, s-a apropiat Ospătarul.*)

ADAM: Vreau să te rog ceva.

OSPĂTARUL: Poftiţi.

ADAM: E lângă noi o masă, cu un bărbat şi o femeie.

OSPĂTARUL: În stânga?

ADAM: Exact. Laşi câteva minute, vii de-afară, te apropii încet de el, şi-i spui: „Tovarăşul Victor? A telefonat tovarăşul Dumitrache după dumneavoastră şi a spus să lăsaţi tot şi să vă duceţi imediat, dar imediat, la dumnealui acasă”. Ai înţeles? Repet: „Tovarăşul Victor? A telefonat tovarăşul Dumitrache...” — notează să nu uiţi — ca Victor să se ducă urgent la Dumitrache acasă. E limpede?

OSPĂTARUL: Scuzaţi, de limpede e limpede, da’ nu se poate.

ADAM: De ce?

OSPĂTARUL: Fiindcă, scuzaţi, nu-l cunosc. O să se mire.

ADAM: Eroare psihologică.

OSPATARUL: Mă rog?

ADAM: Nu există individ care să nu fie convins de mica lui celebritate. Fii te rog drăguţ şi fă-mi acest serviciu.

OSPĂTARUL: Şi dacă iese o încurcătură?

ADAM: Spui că telefonul a fost pentru mine, eu confirm, şi totul este în cea mai perfectă ordine.

OSPĂTARUL: Mă rog, să încerc. Victor şi Dumitrache?

ADAM: Ai memorie, te felicit. (*Ospătarul s-a îndepărtat; discuţia se animă la masa celor doi îndrăgostiţi.*)

FATA: Şi când te gândeşti că am trecut de atâtea ori unul pe lângă celălalt...

BĂIATUL: ...fără să ne ştim, fără să ne cunoaştem...

FATA: Cu toate că mie mi s-a vorbit de tine.

BAIATUL: Şi mie.

FATA: Ultima dată când te-am zărit, purtai o cravată albastră...

BĂIATUL: O, e atât de mult de atunci: două sau trei luni.

FATA: Şi, deodată, seara asta... nu ştiu ce se întâmplă cu mine... spun prostii... Dar ce importanţă are? E atât de bine să poţi spune tot ce-ţi trece prin cap, sunt ameţită...

(*Dialogul se însufleţeşte la masa lui Victor*.)

VICTOR: ...Sunt lucid. Şi când e Manolache de faţă, fii mai prudentă, mai supravegheată, cu toate că e un om profund cinstit...
EVA: Ştiu. Îl cunosc mai bine ca tine.
VICTOR: Şi avea dreptate. E bine să pleci O mică despărţire nu ne strica ia amândoi. Du-te, odihneşte-te, distrează-te...
EVA: Şi tu?
VICTOR: Nu-mi purta mie de grijă, te rog. Eu trebuie să rămân aici şi să mă apăr.
OSPĂTARUL (*s-a apropiat şi-i vorbeşte lui Victor, peste umăr, convins, grav, exact, discret*): Tovarăşul Victor?
VICTOR: Da.
OSPĂTARUL: A telefonat tovarăşul Dumitrache după dumneavoastră şi a spus să lăsaţi tot şi să vă duceţi imediat, dar imediat, la dumnealui acasă.
VICTOR (*cu un triumf otrăvit, Evei*): Ai văzut? Te-ai convins? Mănâncă, plăteşte şi du-te acasă. (*S-a ridicat, a trecut grăbit printre mese şi a ieşit. Orchestra cântă o melodie sincopată. Actorul s-a ridicat de la masa lui şi, respectuos, excesiv de respectuos. s-a apropiat de masa Evei*.)
ACTORUL: Dansaţi?
EVA: Nu vă supăraţi, nu dansez.
ACTORUL (*insistent, dar nu ireverenţios*): De ce? Coregrafia este cea mai expresivă dintre arte...
EVA: Ştiu, dar nu dansez.
ACTORUL: Poate că nu dansaţi, fiindcă nu vă plac eu...
EVA: Vă rog încă o dată, nu insistaţi, vreau să mănânc liniştită. Am acest drept, nu?
ACTORUL: Mă rog, da’ să ştiţi că eu, nu-i aşa... dansul, şi mai ales „Patricia”, cu toate că Cea-Cea-ul nu e slăbiciunea mea, însă în general coregrafia...
ADAM (*s-a ridicat de la masa lui, s-a apropiat de masa*

Evei; Actorului): Fii drăguţ, tovarăşe, şi treci la masa dumitale.

ACTORUL (*candid*): De ce? Şi aici e bine.

ADAM: Da, dar doamna vrea să mănânce în linişte.

ACTORUL: Şi dumneavoastră ce funcţie aveţi?

ADAM: Te lămuresc eu imediat.

ACTORUL: Atunci e altceva. (*După o clipă de ezitare, înainte de a se îndrepta spre masa lui*.) Eşti simpatic. (*Şi a plecat*.)

EVA: Vă mulţumesc. Am oroare de...

ADAM: Nu, nu e beat, numai bine dispus.

EVA: Dar insistent. Mi se pare că iar vine încoa.

ADAM: Ca să scăpaţi de el, trebuie să mă suportaţi câteva clipe pe mine. Îmi daţi voie?

EVA: Vă rog. (*Adam îşi caută cu ochii un scaun, îşi pune plicul pe care îl avea în mină peste pachetele Evei; scurtă pauză stânjenită*.)

ADAM (*ca să înceapă totuşi discuţia*): E plăcut aici.

EVA (*deşi e limpede că gândeşte contrariul*): Foarte plăcut.

ADAM (*ca să-şi înfrângă ezitările şi, poate, timiditatea*): Extrem de plăcut.

EVA (*absentă*): Da.

ADAM: Şi ce noapte extraordinară! Cred că asemenea cer mi există în nici o altă parte a lumii. Mă gândesc la nopţile normand?, cu cerul lor de mister şi melancolic... La nopţile fierbinţi ale Siciliei...

EVA: Aţi călătorit mult?

ADAM: Nicăieri. Da’ nu cred să existe în altă parte a lumii asemenea nopţi miraculoase... (*Scurtă pauză*.) Sunteţi tristă.

EVA: V-am îngăduit să luaţi loc la masă, nu să intraţi în viaţa mea.

ADAM (*sincer penalizat*): Vă rog să mă iertaţi.

EVA: Nici nu mă cunoaşteţi.

ADAM (*după o secundă de scrutare*): Dacă nu vă cunosc,

îmi puteţi spune ce aţi căutat la ora şase pe strada Silvestru?

EVA: Bine, dar sunteţi de o indiscreţie îngrozitoare!

ADAM: Mie mi-o puteţi mărturisi. (*Pauză.*) Sunteţi soţia lui Victor.

EVA: Exact.

ADAM: Ieri aţi împlinit trei ani de căsătorie.

EVA: Şi asta-i adevărat.

ADAM: Aniversare pe care el, evident, a uitat-o.

EVA: Îl priveşte.

ADAM: Şi pe dumneata. Fiindcă astă-seară ai realizat un fapt: că n-au fost trei ani, ci trei decenii, trei secole poate...

EVA (*începe să se amuze*): Păcătuieşti prin exces de fantezie. Ce profesiune ai dumneata?

ADAM: Ce importanţă are?

EVA: Totuşi.

ADAM: Îndrept erori.

EVA: Adică?

ADAM: Lucrez la un ziar. Ai douăzeci şi şase de ani.

EVA: Ştii totul.

ADAM: Sunt mai bătrân cu zece. Ceea ce nu-i o bagatelă, recunoaşte. Îmi păstrez totuşi toate entuziasmele şi sunt încredinţat că e oricând timp să rectifici cea mai esenţială dintre erori.

EVA: Ai o vocaţie de misionar.

ADAM: Nu, de om. Şi sunt convins că trăim într-o lume, asta, a noastră, chemată să elimine toate abaterile şi toate alienările.

EVA: Eşti liric.

ADAM: Greşeşti din nou. De altminteri, toată viaţa dumitale e un cumul de greşeli.

EVA: Nu găseşti că e prea mult?

ADAM: sunt sigur că spun prea puţin. Şi aş fi vrut să te conving. Îmi pare rău. Îmi pare teribil de rău. Într-o asemenea noapte, am totuşi sentimentul eşecului.

Iartă-mă. (*S-a ridicat*.)

EVA: Şezi. De unde ştii că am fost astăzi după-amiază pe strada Silvestru? M-ai urmărit?

ADAM: Da. Dar moralmente şi retrospectiv.

EVA: Nu înţeleg.

ADAM: Nu are nici o importanţă. Esenţialul este că îţi cunosc viaţa...

EVA: Şi?

ADAM: Tristă. Neîngăduit de tristă.

EVA: Începe să devină amuzant. Mi-o cunoşti mai bine ca mine.

ADAM: N-am nici o îndoială.

EVA: Te admir.

ADAM: Nu râde. Iată, sunt gata să-ţi reconstitui existenţa în toate detaliile, şi, dacă greşesc cu o silabă, să mă opreşti. Te revăd acum trei ani, cu toate visurile intacte, puţin naive, dar cu atât mai fermecătoare. Ţi-ai dorit un bărbat bun, şi e indiferent. L-ai vrut generos, şi e egoist. Mărinimos, şi e meschin. Tandru, şi e brutal.

EVA: Toţi sunt la fel.

ADAM: Greşeşti prin generalizare: cea mai periculoasă dintre erori. Uite-te în jurul dumitale, vei descoperi o mie de „excepţii".

EVA: Unde?

ADAM: Oriunde.

EVA (*nu fără o nuanţă de maliţie*): Şi în faţa mea, poate.

ADAM (*interzis*): Îmi tai zborul, şi nu cunosc greşeală mai fatală decât cenzurarea elanurilor...

EVA: Continuă.

ADAM: Mă întorc deci îndărăt cu trei ani.

EVA: Din nou?

ADAM: Te descifrez ca într-o veche fotografie. Te reconstitui dintr-o mie de vestigii uitate... Ţi-ai dorit lângă inima dumitale un om de o gingăşie simplă şi cotidiană. Şi e intolerant, nestăpânit.

EVA: După aceea, regretă.

ADAM: Dispreţuiesc remuşcările tardive, prefer politeţea anticipată. Câtă vreme e de când nu ţi-a trimis o floare? Câtă vreme e de când n-aţi mai ascultat, împreună, o muzică, în acea tăcere nobilă care sudează sufletele într-un aliaj inedit? Refac mintal viaţa dumitale cheltuită între o mie de inutilităţi...

EVA: ...fatale.

ADAM: Evitabile. Văd casa dumitale. Poartă o pecete: „casa Victor". Masa dumitale: „masa Victor". Presimt calculele lui mărunte, războaiele iui pitice, răzbunările lui jalnice. Îi cunosc gusturile nediferenţiate, orgoliile. Ştii de ce nu pleacă cu dumneata?

EVA: Bănuiesc.

ADAM: Fiindcă-şi simte primejduită avansarea. Îl lucrează Tacu.

EVA: Ai aflat şi asta?

ADAM: Şi Nacu. Şi Meicu. Şi Vucea.

EVA: Nu se poate! Vucea e un om admirabil. Cinstit. Nu pot să cred.

ADAM: Vezi? Vezi că te-a tras, fără să vrei, în plasa micilor lui combinaţii?

EVA: Eşti rău.

ADAM: sunt necruţător.

EVA: Şi cu dumneata?

ADAM: În primul rând cu mine. Unde-i lumea dumitale, viaţa pe care ţi-ai visat-o acum trei ani?

EVA (*se apără, dar nu fără o umbră de înfrângere*): În capul meu..

ADAM: Iluzie.

EVA: Între tâmplele mele.

ADAM: Autoinducere în eroare.

EVA: Între cărţile şi în orele mele de visare, în tot universul meu, în care nu pătrunde nimeni.

ADAM (*radiografie*): Nici Manolache?

EVA: Ce e cu Manolache?

ADAM (*sentinţă necruţătoare*): Eşti iubita lui.

EVA (*cu sinceritate revoltă*): Nu-i adevărat!
ADAM: Sunt gata să te cred. Dar te urmăreşte cu o curte asiduă.
EVA: Îl priveşte.
ADAM: Îl cultivă pe bărbatul dumitale, fiindcă te place.
EVA: Treaba lui.
ADAM: După concediu, vei trece la el, la secretariat.
EVA: De unde ai aflat?

ADAM: De la Tacu. I-a spus-o lui Manolache, astăzi, în drum spre raion.

EVA: Şi Manolache ce a răspuns?

ADAM (*victorie amară*): Vezi că te interesează?

EVA: Nu mă interesează.

ADAM: Ba da. Şi, ştii de ce? Fiindcă marca „Victor14 s-a înscris şi în sufletul dumitale.

EVA: Eşti odios.

ADAM: Te-ai gândit cum va arăta viaţa dumitale peste alţi trei, cinci sau zece ani? Acum, ştii ce noapte trăieşti? Scadenţa iluziilor. Ceasul când încă îţi mai dai seama de tot ce ar fi putut să arate altfel. Mai frumos, mai limpede, mai generos şi mai plin de o mare căldură umană. Peste alţi trei ani vei începe să uiţi, să te ignorezi în primul rând pe dumneata. Zgârcenia lui ţi se va părea prudenţă. Micimea lui, înţelepciune. Orizontul lui căzut, o sfântă certitudine. În ceea ce-l priveşte pe Manolache, peste şase luni vei fi iubita lui.

EVA: Niciodată.

ADAM (*neclintit*): Vei trece la secretariat. Măgulită de încrederea pe care ţi-o acordă, o să fii veselă când va fi el bine dispus, şi plictisită când o să aibă nervi. Îi vei trece telefoanele şi-i vei ţine, cu devoţiune, evidenţa şedinţelor. Îi vei pune flori pe birou, recunoscătoare pentru fiecare zâmbet, şi, până la sfârşit, intimidată — peste şase luni, am spus, poate mai devreme —, inevitabilul va fi consumat.

EVA: Eşti un monstru!

ADAM: Iar în lunile următoare, viaţa dumitale se va mistui ca o luminare arsă la ambele capete, între două egoisme feroce, între Manolache şi Victor, între Victor şi Manolache, şi aşa mai departe, până la sfârşitul vieţii. Am rostit vreo singură silabă neadevărată? (*Întrebare, ţeavă de revolver*.) Ce ai căutat azi după-masă pe strada Silvestru?

EVA: Am fost la Luiza.

ADAM: Cine e Luiza?

EVA: Ştii foarte bine, de ce mă întrebi?
ADAM: Vreau să aflu de la dumneata.
EVA (*înfrântă prin oboseală*): Fosta iubită a lui Manolache, poftim! E bolnavă.
ADAM: Şi părăsită.
EVA: M-am dus să-i explic, să-i spun că eu n-am nici o vină şi nici un amestec.
ADAM: Pentru moment.
EVA: N-a părăsit-o din pricina mea.
ADAM: A fost chiar generos: i-a obţinut transferul.
EVA: N-am cerut-o eu.
ADAM: Ca să facă un loc liber la secretariat.
EVA: N-am vrut-o.
ADAM: Îţi închipui că nu se comentează?
EVA: Văd că ştii totul... Ce vrei, ce pot să fac?
ADAM (*treaptă cucerită*): Iată prima întrebare logică.
EVA: Crezi că mi-o pun pentru prima oară? Dacă ai cunoaşte nopţile mele, când muşc perna. Mă regăsesc dimineaţa, în oglindă, albă, desfigurată. Ce vrei să fac?
ADAM (*simplu*): Evadează din lumea asta.
EVA: Uşor de spus.
ADAM: Infinit mai uşor de realizat decât îţi închipui. Ai douăzeci şi şase de ani şi norocul să trăieşti astăzi, aici, într-o lume care şi-a făcut din fericire un scop precis şi concret. Iată, dacă n-ai curajul hotărârilor mari, ai prilejul unui exerciţiu. În geanta dumitale se află un bilet de tren şi un loc în munţi, la cabană, la „Ciuta”. Pleacă! Nu rata această ocazie. Înfrânge-ţi ezitările. Ia-te de mână şi plimbă-te cu capul în cer! Singură. Am stat la cabană, la „Ciuta”, într-o iarnă. Au fost câteva zile şi nopţi unice, simple, dumnezeieşti. Vei avea timpul să te gândeşti, să te confrunţi şi să te decizi. Trenul pleacă la ora douăsprezece fără cinci minute. Mai ai aproape trei sferturi de oră ca să-ţi faci bagajele şi să ajungi la gară. Hai, nu mai ezita. Ascultă-mă, pleacă!

EVA (*clintită, emoţionată*): Dar cine eşti dumneata?
ADAM: Un om.
EVA: Şi asta îţi dă dreptul să te amesteci în viaţa mea?
ADAM: Nu dreptul. Obligaţia. Nu ţi-am spus? îndrept erori.
EVA: Am înţeles. Am înţeles foarte bine. La ce ziar lucrezi?
ADAM: Ce importanţă are?
EVA: Cum te cheamă?
ADAM: Adam Vintilă.
EVA (*nestăpânit hohot de râs*): Cum?
ADAM (*intimidat*): Adam. Adam Vintilă. E chiar atât de caraghios?
EVA: Nu, dar m-a surprins coincidenţa. Nu ştii cum mă cheamă pe mine?
ADAM (*luat repede*): Nu.
EVA: Nu?
ADAM: Ba da, Eva. (*Realizând*.) Într-adevăr... Nostim... Adam şi Eva. (*Fiindcă i-au căzut privirile pe fructieră*.) Ospătar, ia merele astea do aici... (*Evei*.) Şi-acum, grăbeşte-te. Mai ai treizeci şi cinci de minute. Locuieşti departe?
EVA (*pe gânduri, dar decizia ei a fost luată*): Peste drum. Dumneata?
ADAM: În altă parte.
EVA (*s-a ridicat, şi-a strâns febril pachetele, inclusiv plicul lui Adam*): Dacă o să primeşti o scrisoare fără timbru şi fără adresă, să ştii că-i de la mine.
ADAM (*s-a ridicat şi el, şi-au strâns cordial mâinile*): O aştept. (*Eva a plecat, orchestra cântă din nou o veche romanţă, îndrăgostiţii au plecat şi şi-au uitat, bineînţeles, pe masă, cutia de chibrituri; Adam e în picioare, cu o ţigară neaprinsă în mină, s-a îndreptat spre masa tinerilor, şi-a aprins ţigara, e singur, şi mai singur ca la început; l-a zărit pe Actor, s-a apropiat de masa lui*.) Te rog să mă ierţi.
ACTORUL: De când mă ştiu, numai asta am făcut: am iertat.

ADAM (*aşezându-se la masa Actorului*): Ospătar, două cafele.

ACTORUL: Acu', dacă tot te rizici: şi o jumătate rece.

ADAM (*Ospătarului*): Şi încă un pahar. (*Actorului*.) Înţelegi, nu se putea altfel...

ACTORUL: Am văzut, am priceput...

ADAM: Nu, dar dumneata...

ACTORUL: Ca întotdeauna... Ca toată viata mea: am intrat în scenă, am ieşit.

ADAM: Actor?

ACTORUL: Actor.

ADAM: Şi ce joci?

ACTORUL: Nimic.

ADAM: Cum nimic?

ACTORUL: Faţă de tot ce am năzuit eu. nimic. Nu mănţeleg regizorii. Susţin că sunt actor comic. Or. eu, amice, am geniu tragic. Am vrut să joc Hamlet şi mi-au dat Groparul. Am cerut Raskolnikov din *Crimă şi pedeapsă*, şi m-au distribuit în Cetăţeanul turmentat. Uite-te la mine, am eu fason de Cetăţeanul turmentat? N-am haz, amice, eu am tragism... (*Ca o mare confesiune şoptită*.) Dar, de fapt, tot joc...

ADAM: Cum?

ACTORUL: În cap. Când n-am spectacol, joc. Cum se face ora, bat gongul şi intru în scenă.

ADAM (*fiindcă i-a acceptat iluzia*): Astă-seară ce-ai jucat?

ACTORUL: Actorul...

ADAM: Din Azilul de noapte?

ACTORUL: Creaţie mare. Ţi-aminteşti monologul? (*Declamă*.) „Când sunt beat, totul îmi place... Ei, şi ce-i dacă se roagă? Foarte bine, omul e slobod să creadă sau să nu creadă, asta-i treaba lui. Omul e slobod şi plăteşte pentru toate, pentru credinţă, pentru necredinţă, pentru dragoste, pentru deşteptăciune — omul plăteşte pentru toate, şi tocmai de aceea e slobod. OMUL. Trebuie să-l respecţi, nu trebuie să-l

compătimeşti, să-l înjoseşti cu mila ta...”
ADAM (*continuându-l*):...”Trebuie să-l respecţi...” Dar ăsta-i monologul lui Satin.
ACTORUL: Păi, eu joc şi pe Satin. O seară — Actorul, o seară — Satin... Ce le uiţi aşa la mine? Mă crezi nebun?
ADAM: Nu, un mare artist.
ACTORUL: Şi asta, numai pe trei vorbe. Să mă vezi în Strigoii... (*Cu privirea spre masa Evei.*) A plecat?
ADAM: A plecat.
ACTORUL: Singură?
ADAM: Singură.
ACTORUL: Păcat.

(*Adam s-a uitat la ceas, se ridică febril, se repede spre ieşire, se opreşte, se întoarce spre Actor.*)

ADAM: Hai, hai repede! Ia-ţi ghitara şi hai!
ACTORUL: Unde?
ADAM: Nu ştiu.
ACTORUL: Atunci merg.

Şi, în timp ce pleacă, pe acordurile unei vechi romanţe, cade

CORTINA

ACTUL II

O cameră în semiîntuneric.

CLOTILDA NICOLAU (*şaizeci de ani, trăiţi şi marcaţi, tipul gazdei devotate şi familiare, mai ales cu un chiriaş care locuieşte la ea de doisprezece ani*): Tovarăşul Adam... (*Geamăt incert.*) Domnu' Adam... (*Vaiet demn să stârnească toate compătimirile.*) Scoală-te, omule...

ADAM (*la bătaia dintre veghe şi somn*): De ce?

CLOTILDA: D-aia, că e patru...

ADAM: Aşa devreme?

CLOTILDA: După-masă.

ADAM: Aşa târziu? (*Clotilda a tras storul şi lumina inundă odaia. Interior modest, studenţesc, un pat, un şifonier, o bibliotecă modestă şi un birou obosit, de percepţie, încărcat cu hârtii şi hârţoage.*)

CLOTILDA: Scoală-te, domnu' Adam. A telefonat de la „Editură"„.

ADAM (*trezit, în sfârşit*): Patru după masă... (*Reproşuri şi căinţe.*) Şi mă laşi să dorm în halul ăsta.

CLOTILDA: De az' dimineaţă trag de dumneata. M-am şi speriat, să nu fii bolnav. Ce s-a întâmplat, că, de doisprezece ani de când stai la mine, nu te-ai culcat în viaţa dumitale...

ADAM (*psihologie tulbure, remuşcări şi regrete*): Nu mă întreba, madam Clotilda, nu-mi răscoli amintirile...

CLOTILDA: Dar ce e?

ADAM: Dacă ai putea să înţelegi... Madam Clotilda, dumneata ştii ce înseamnă o noapte „inubliabilă"?

CLOTILDA: Domnu' Adam, eşti bolnav.

ADAM: Da.

CLOTILDA: Vai de mine! Ce ai?

ADAM: Nu ştiu, dar e ca o boală dulce...

CLOTILDA: Diabet.

ADAM:...Ca o lingoare... ca o febră tandră, ca sfârşeala înecaţilor... Ca somnul ispititor al exploratorilor adormiţi sub zăpadă... Moartea albă. Madam Clotilda, madam Clotilda, dumneata ai fost vreodată la „Parcul iluziilor”?

CLOTILDA (*început de dumirire*): Va să zică, de acolo ţi se trage...

ADAM: O noapte feerică, o muzică încântătoare, o femeie frumoasă, frumoasă, madam Clotilda... şi tristă. Şi singură.

CLOTILDA (*apel sever la realitate*): A telefonat de la „Editură”.

ADAM: când?

CLOTILDA: De trei ori te-a căutat. A spus că dacă nu trimiţi până mâine dimineaţă corectura, nici să nu mai treci pe-acolo.

ADAM (*trezit din evocarea nostalgică*): Ce să faci? („*Abandon*” *şi* „*resemnare*”.) Asta-i viaţa. Deşteptare violentă şi întoarcere pocăită la realitate. Fă-mi o cafea, madam Clotilda, tare şi amară, să mă trăsnească!

CLOTILDA (*în tonul pesimismului general*): Şi cafeaua e pe sfârşite.

ADAM: Nu mă amărî, madam Clotilda, măcar dumneata cruţă-mă... Cel puţin dumneata arată-ţi compasiunea pentru mica mea barcă bătută de furtună... Hai, Adame. treci la galeră! (*Clotilda a ieşit. A 'am şi-a pus halatul pe el, a trecut la oglindă, se priveşte mirat, scoate limba, se uită la el de aproape, de departe, şi, cu o privire profund decepţionată, trece la micul lui birou de percepţie. Caută printre hârtii, răscoleşte neliniştit printre dosare, nu găseşte ce caută, se înfurie. scotoceşte din nou, a intrat Clotilda cu ceaşca de*

cafea.) Madam Clotilda, n-ai văzut un plic?
CLOTILDA: Ce plic?
ADAM: Un plic mare ca ăsta.
CLOTILDA: De la „Editură”?
ADAM: De la „Editură”.
CLOTILDA: Ce era înăuntru?
ADAM: „Istoria sumerienilor”, capitolul patru.
CLOTILDA: Capitolul patru?
ADAM: Exact!
CLOTILDA: N-am văzut.
ADAM: Cine dracu” îmi umblă şi-mi zăpăceşte hârtiile?
CLOTILDA: Nimeni. De masa dumitale nu se atinge nimeni.
ADAM: Şi totuşi, nu e.
CLOTILDA: Unde l-ai avut?
ADAM: Aici.
CLOTILDA: O să-l găseşti.
ADAM: Noroc că eşti optimistă.
CLOTILDA: Ce-i asta „Istoria sumerienilor”?
ADAM: Ai curiozităţi arheologice. Mă rog: istoria unei civilizaţii mirifice. Patru milenii înaintea celei cretano-miceniene... Intre Tigru şi Eufrat... descoperită pe ruinele cetăţii Ur, în Mesopotamia.
CLOTILDA: Atunci o s-o găseşti, că n-a furat-o nimeni. Nu te duci la baie?
ADAM: Ce să caute „Sumerienii” în baie?
CLOTILDA: Faci un duş, te răcoreşti, cauţi pe urmă, nu se poate să nu găseşti.
ADAM: Iată o idee demnă de stimă.
CLOTILDA: până atunci fac niţel curat, că uite ce balamuc e în odaia asta.
ADAM: Şi poate găseşti şi plicul.

(*Adam a ieşit, Clotilda încearcă să restabilească o oarecare ordine in zăpăceala odăii. O bătaie în uşă şi intră cu figuri severe, de profundă ceremonie, Manolache şi*

Victor.)

MANOLACHE: Bună ziua.
VICTOR: Săru' mâinile.
MANOLACHE: Tovarăşu' Adam e acasă?
CLOTILDA (*surprinsă şi „inspecţie" rapidă*): Acasă.
MANOLACHE (*zâmbet şi politeţe desăvârşită*): Am putea să-l vedem?
CLOTILDA: Imediat. Acu' a intrat în baie.
VICTOR: A, vă rog să nu-l deranjaţi. Dacă ne daţi voie, o să-l aşteptăm.
CLOTILDA (*afabilitate şi poftă de discuţie*): Poftiţi... Şi să ne iertaţi, că ştiţi, aşa se întâmplă, când nu te aştepţi să-ţi vină musafiri, atunci te găseşte cu toate alea pe dos...
MANOLACHE (*schimb de ceremonii*): Pe noi să ne iertaţi că am picat aşa, pe neanunţate.
CLOTILDA: Cine să-i zic c-a venit?
VICTOR: Lăsaţi că-i spunem noi. (*Clotilda a ieşit*.)
MANOLACHE (*după ce şi-a plimbat o privire prin odaie, confidenţă*): Un pârlit, uite în ce mizerie stă.
VICTOR: Eu zic că e mai bine aşa. Atâta mai lipsea: să fi încăput pe mina nu ştiu cui... Asta, cel puţin, zice Eva că-i băiat subţire, deştept, citit... Să ştiţi că, în general, gazetarii o duc destul de greu. Ce poate să ia el de la ziar? O mie, o mie cinci sute de lei pe lună, hai două...
MANOLACHE: Dacă trage tare. (*Victorie îndoliată*.) Ei, ai văzut, mă Victore, ce dreptate am avut aseară când îţi spuneam că se pregăteşte ceva? Instinctul meu nu mă trădează niciodată. Simţeam cazanul cum fierbe. Îţi spuneam tot timpul: coace. Şi eu ştiu şi de la cine pleacă. O să te convingi imediat: Nacu.
VICTOR: Şi Tacu.
MANOLACHE: Dar mai ales Meicu. Au încercat ce-au încercat, au văzut că altfel nu pot să ne înfunde, s-au dus la ziar, au turnat ce le-a venit la gură, şi-au pornit

ancheta. Nenorociţii! Mare noroc am avut c-am aflat.
VICTOR (*nu fără o doză de mândrie*): Eva!
MANOLACHE: Poate că era mai bine să nu plece, s-o avem aici.
VICTOR: La nevoie-i dau o telegramă, ce, de vacanţă ne arde nouă?
MANOLACHE (*eternul strateg*): Să vedem cum decurg lucrurile. Să vedem ce facem cu el. („*Bazele tacticii*".) Îi dai plicul, şi mă laşi pe mine. (*A intrat Adam şi a încremenit lingă uşă, pierit, de culoarea peretelui.*) Să trăiţi, tovarăşu' Adam, şi să ne iertaşi — nu-i aşa? — că am îndrăznit să vă deranjăm. Dar, ce-i spuneam şi tovarăşului Victor, vorba aia: „Les amis de mes amis sont mes amis". (Şi a adăugat şi un râs cordial... Adam a rămas trăsnit.)
VICTOR: Fiindcă, să ştiţi că soţia mea...
MANOLACHE: Tocmai, soţia lui...
VICTOR: Mi-a povestit...
MANOLACHE: Asta e: i-a povestit.
VICTOR: Tot.
MANOLACHE: Absolut tot.
ADAM (*incapabil să-şi revină*): Tovarăşi, aş vrea să mă înţelegeţi bine... Aseară... mai exact azi-noapte, dacă am îndrăznit... nu-i aşa... cu toate că acum îmi dau seama, îmi dau perfect de bine seama că eram obligat să fiu mai discret...
MANOLACHE: Evident, discreţia e mama tuturor virtuţilor...
ADAM: Intenţia mea însă, vă rog să mă credeţi, a fost...
MANOLACHE: Ştim, tovarăşe Adame, nimeni nu pune la îndoială... intenţia...
ADAM: când vezi că nişte oameni, cum să vă explic, se zbat în plasa atâtor contradicţii, când sunt pândiţi de atâtea neplăceri, pe care, într-o zi, le vor plăti greu, poţi să stai...?
MANOLACHE: Clar! Nu se poate.

ADAM: Cu toate că, acum îmi dau seama, rolul meu în toată povestea asta era să înregistrez şi să tac.
MANOLACHE (*alarmă sinceră*): Vai de mine! Cea mai mare greşeală!
ADAM: Chiar adineauri, în baie, îmi spuneam: „Adame, porţi o mare răspundere pentru fiecare cuvânt rostit. Poate că. Într-o zi, o să regreţi...”
MANOLACHE: Nici pomeneală!
VICTOR: Atunci nu ne cunoaşteţi.
ADAM: Dar vă rog din inimă să mă credeţi că dorinţa mea a fost...
MANOLACHE: Limpede.
ADAM:...să nu vă treziţi într-o zi când e prea târziu.
MANOLACHE (*lui Victor*): Ce om! Ce om...
VICTOR: Tovarăşe Adame.
ADAM: Vă rog.
VICTOR: suntem încântaţi că v-am cunoscut.
ADAM: Cum?
MANOLACHE: E o fericire că mai există asemenea fiinţe...
ADAM: Exageraţi...
VICTOR: Deloc. Eva a fost, pur şi simplu, fermecată. Mi-a vorbit toată noaptea, dar acum văd că n-a exagerat. Nici nu vă puteţi închipui ce mâhnită era.
ADAM: Înţeleg. Nu i-a fost uşor.
VICTOR: Dimineaţa, când a plecat...
ADAM: A plecat deci.
VICTOR: A plecat.
ADAM: La cabană?
VICTOR: La „Ciuta”. Şi mi-a spus pentru a nu ştiu câta oară: „Vezi să nu-l uiţi pe tovarăşul Adam!”
ADAM: Vă rog să mă credeţi, sunt emoţionat.
VICTOR: „Cum te scoli, prima grijă: plicul”.
ADAM: Plicul? Ce plic?
VICTOR (*surâs şi scuză*): L-a luat din greşeală.
MANOLACHE: Noroc că avea adresa.
ADAM (*pe zâmbet*): Şi eu care-l căutam ca un nebun.

VICTOR: Vă rog s-o iertaţi, era atât de tulburată...
ADAM: Mi-am dat seama.
VICTOR: Sunt chestiuni care o frământă şi pe ea...
ADAM: De aceea am şi intervenit.
VICTOR: Foarte bine aţi făcut.
MANOLACHE: Şi pe ea, şi pe noi. D-asta ne-am şi pornit încoace. Să stăm de vorbă, să ne cunoaştem. (*Scurtă pauză*.) Dar de ce locuiţi atât de departe, tovarăşe Adam?
ADAM: Vă spun drept, m-am obişnuit.
MANOLACHE: Două tramvaie şi-un autobuz...
VICTOR: Casă veche.
ADAM: Dar sănătoasă.
VICTOR: Încălziţi cu lemne...
ADAM: Şi cărbuni. Iarna e într-adevăr mai greu, dar vara, în schimb, e o minune. Şi pentru mine mai are un avantaj: linişte.
MANOLACHE: Mare lucru.
ADAM: In blocurile noi ai confort, e adevărat, dar şi gălăgie. Lift, calorifer, vecini...
MANOLACHE: Există şi blocuri liniştite. (*Profesional*.) Dumneata ce spaţiu ai aici? (*Scoate un metru şi începe să măsoare*.) Cinci pe patru. Altceva ce mai ai?
ADAM: Acces la baie şi bucătărie. Dar de bucătărie nu mă servesc, că mănânc la ziar.
MANOLACHE („*protector*”): Totuşi, frate Adame, nu poţi să rămâi aici.
ADAM: Lăsaţi...
VICTOR: Cu nici un preţ!
ADAM: Vă spun, mi-ar veni foarte greu...
VICTOR: Dacă te gândeşti la dificultăţile mutatului, să nu-ţi faci nici o grijă. Venim cu o maşină a „Spaţiului”, împachetăm, şi-n două ore eşti transportat, mutat, instalat la cheie.
MANOLACHE: Dumneata lucrezi la „Casa Scânteii”, nu?
ADAM: Da.

MANOLACHE (*îşi consultă carnetul. Mărinimos şi definitiv*): Să-ţi dau ceva în Piaţa Chibrit.
ADAM: Gălăgie... tramvaie multe...
MANOLACHE: Just. (*Altă consultare atentă a carnetului*.) Am un spaţiu liber în Parcul Domeniilor.
VICTOR: Grozav.
ADAM: Vă rog, nu vă deranjaţi.
MANOLACHE: Stai! Da, aici e cel mai nimerit. Lângă lacuri, cinci minute de parc.
ADAM: Vă mulţumesc, nu insistaţi, nu mă mut. Dar uite că ne-am luat cu vorba şi am uitat. Să vă fac o cafea... Imediat.

(*A ieşit grăbit Scurtă pauză mohorâtă*.)

MANOLACHE: Am luat-o prost.
VICTOR (*funebru*): Mizerabil.
MANOLACHE (*zâmbet de cianură*): Îţi place tipul?
VICTOR: Un bandit.
MANOLACHE: Politicos.
VICTOR: Un bandit politicos. Cel mai periculos. Nu l-aţi auzit? I se rupe inima de mila noastră.
MANOLACHE (*sumbru ca un cioclu*): Ne-a lucrat fraţii în foi de viţă. Cum le-a venit lor bine. Iar dumneata, dragă Victore, nu te supăra, dar eşti un cretin.
VICTOR: De ce, tovarăşe director?
MANOLACHE: Pentru gafa pe care ai fost în stare s-o faci azi-dimineaţă.
VICTOR: Ce gafă?
MANOLACHE: Ai stat de vorbă cu Nacu.
VICTOR: Am stat.
MANOLACHE: Te gândeai că scoţi ceva de la el. Ai scos? Ai scos pe dracu' şi, în schimb, ai început să te lauzi că-l cunoşti pe Adam Vintilă.
VICTOR: Ca să-i arăt că sunt la curent cu ancheta şi că nu mi-e frică.

MANOLACHE: O amesteci pe Eva şi-i arăţi lui Meicu plicul... Plicul cu adresa...

VICTOR: Ca să vadă că ştiu.

MANOLACHE: Ce tactică e asta? îţi dai armele pe mâna adversarului? (*Excedat.*) Eşti îngrozitor.

VICTOR: Tovarăşe director...

MANOLACHE: Nu mai insista. (*Răstignit.*) Catastrofa mea e că nu pot să mă bazez pe nimeni. Cel puţin acum, taci. Nu te mai amesteca: cum deschizi gura, cum îţi iese porumbelul. (*Dezolare mocnită, destin vitreg.*) Lasă-mă, lasă-mă pe mine. Te rog. (*A intrat Adam cu ceştile de cafea.*)

ADAM: Serviţi-vă, vă rog.

MANOLACHE: Admirabilă cafea.

VICTOR: De unde o luaţi? (*Dar a înmuiat ultimele silabe, fiindcă a simţit privirea asasină a lui Manolache.*)

MANOLACHE: D-asta îi spuneam adineauri şi lui Victor: „Dragă Victore, întâmplarea de azi-noapte a fost pur şi simplu miraculoasă”...

ADAM (*timiditate şi modestie, cu nasu-n ceaşcă*): De ce să exagerăm?...

MANOLACHE: Nu, nu. A avut darul să ne deschidă ochii. Fiindcă, să ştii de la mine, tovarăşe Adam: nimic nu e mai periculos pe lumea asta, decât să bâjbâi pe întuneric...

VICTOR: Ca orbii, ca... (*Dar a tăcut, de spaima privirii lui Manolache.*)

MANOLACHE: Eu sunt ars. De exemplu, dumneavoastră aţi auzit de Nacu...

ADAM (*în timp ce soarbe din cafea*): Am auzit.

MANOLACHE: Nu vă puteţi imagina ce am făcut eu pentru omul ăsta.

VICTOR: Şi eu.

MANOLACHE: Şi el.

VICTOR: Mai întâi că tovarăşul Manolache l-a adus la „Spaţiu”.

MANOLACHE: Umbla cu pingelele rupte.
VICTOR: Nu reuşea să intre nicăieri, că avea dosarul pătat.
ADAM: În chestia asta cu dosarul, să ştiţi că de multe ori s-a şi exagerat.
MANOLACHE: De acord, dar cazul lui era clar.
VICTOR (*fitil subţire*): Că-şi vârâse mâinile în bani, la Craiova, până la coate.
MANOLACHE (*marţial şi intransigent*): Şi eu trec cu vederea orice, dar când e vorba de cinste...
ADAM: ...Nu mai încape discuţie. Aici nu mai stăm de vorbă.
MANOLACHE: Clar! Vine, va să zică, la „Spaţiu"„. Bun. Nu stă bine şase luni, şi aflu într-o zi: cu Nacu e o istorie. N-a mai dat pe la serviciu de cinci zile. „Lăsaţi, fraţilor", zic, „de ce să-l daţi afară, să rămână pe drumuri, că are nevastă şi copii; îl iau în serviciu la mine..."
ADAM: Mai ales dacă-i şi capabil...
MANOLACHE („*obiectiv*"): De capabil, e capabil, ticălosul.
VICTOR: Foarte capabil.
MANOLACHE: Şi totul era în ordine. Umbla toată ziua pe teren, n-auzeam nici o reclamaţie, eram foarte mulţumit.
ADAM: Înseamnă că are calităţi.
MANOLACHE: Nu neagă nimeni. Şi nu m-aş fi gândit în viaţa mea că o s-ajung cu el la vreun conflict. când dormeam mai liniştit, izbucneşte chestia cu primele. Nacu...
VICTOR: Aţâţat de Tacu...
MANOLACHE: Şi mai ales de Meicu, vine într-o zi la mine şi-mi zice: „Tovarăşe Manolache, m-aţi tăiat de la primă".
VICTOR: Ca să vedeţi ce obrăznicie.
MANOLACHE (*lui Victor*): Acum cine vorbeşte? Eu sau dumneata?
VICTOR: Dumneavoastră.

ADAM: Chestiunea este însă — numai aşa, ca o curiozitate — de ce l-aţi tăiat?

VICTOR: Aveţi dreptate, a fost o greşeală.

MANOLACHE: Să zicem. Dar să vedeţi — fiindcă dumneavoastră trebuie să cunoaşteţi totul — ce om e Nacu. Noi lucrăm la repartizări de apartamente. În postu' ăsta, vorba aia, stai pe-un scaun electric. Nu dai cui merită, sau dai cui n-are dreptul, nu e numai o greşeală socială, ai făcut una...

ADAM: ...politică.

MANOLACHE: Clar. Trebuie să fii cu ochii în patru, că, vorba aia, dacă ai greşit...

ADAM: Nu te mai scapă nici dumnezeu din cer.

MANOLACHE: Acu', eu ştiam că Nacu îmi poartă sâmbetele, şi eram atent. Mă pomenesc într-o zi cu o macioală.

ADAM: Cu cine?

MANOLACHE: O nenorocită, una Miţi. Curăţică, dreptuţă, dar încolo, nimic.

VICTOR: Nepoata lui Nacu.

MANOLACHE: Vine şi el. Zice că aşa şi pe dincolo, c-o fi, c-o păţi, c-a terminat nu ştiu ce şcoală, că bate la maşină şi că s-o iau la mine la secretariat.

VICTOR: Eu v-am spus să nu vă băgaţi.

MANOLACHE: Zic: „Hai să-i astupăm gura lui Nacu", şi-am luat-o.

ADAM (*ca să nu existe dubiu*): Miţi nu e Luiza...

MANOLACHE (*electrocutat*): Nu... Nu... Alta.

VICTOR: Complet alta. Cu Luiza n-a fost nimic.

ADAM: Cum, nimic? Nu e Luiza de pe Silvestru?

MANOLACHE: Ba da, şi a fost ceva, dar de altă natură.

ADAM: Din câte sunt eu informat, o poveste neplăcută.

MANOLACHE (*dezolare şi pocăinţă*): Foarte.

ADAM (*lui Manolache*): Se pare că dumneavoastră...

MANOLACHE: Eu? (*Arătând spre Victor, care a luzi o poză smerită.*) El. (*Explicativ, lui Victor.*) Dumnealui, n-are

rost să-i ascundem nimic. (*Lui Adam, zâmbet şi scuză*.) Ce vreţi? Omul e om, şi, vorba aia, mai calcă şi pe de lături. Eu l-am prevenit: „Mă Victore, bagă-ţi minţile în cap” — că o cunoşteam: o exaltată. Acum, ce credeţi căi vrea? Să-şi lase omul nevasta şi s-o ia pe dumneaei. Noroc că n-a aflat Eva.

ADAM: Nu bănuie nimic?

VICTOR: Ferească dumnezeu.

MANOLACHE: Uitaţi ce scrisoare mi-a trimis nebuna aseară: „Tovarăşe Manolache, după cum ştiţi, am fost mutată...” (*Explicaţii şi „principii*”.) Trebuia. Cu morala nu te joci... (*Citind*.) „Sunt trei săptămâni de când încerc să am o întrevedere cu Victor, şi nu reuşesc...”

VICTOR: Ce, eu am timp de fleacuri?

ADAM (*contaminat*): Clar.

MANOLACHE (*citind*): „Ieri a fost Eva la mine, ca să mă consoleze. Nu ştia că omul care mi-a distrus viaţa e chiar domnul Victor”... etăcă, etăcă... Poftim... (*A lăsat scrisoarea pe masă. Victor soarbe din paharul gol*.)

ADAM: Limpede. Mai doriţi apă? Imediat.

VICTOR: Eu da, că, să vă spun drept, mi s-a cam uscat gura. (*Adam a ieşit*.)

MANOLACHE: Te-ai lămurit?

VICTOR: Ştie tot.

MANOLACHE: Chestia cu Luiza numai Meicu a turnat-o. (*A intrat Adam cu apa.)* Grozavă apă.

VICTOR: Straşnică.

MANOLACHE: Şi, cum vă spuneam, acum intră pe fir Nacu. Prin Miţi. (*Roman poliţist, palpitant*.) Mă pomenesc într-o zi că vine Miţi la mine cu altă macioală. „Că, să vedeţi, tovarăşe Manolache, că nu ştiţi ce fată bună e, că n-are casă, că doarme pe unde apucă”, şi că să-i dau eu o garsonieră. Zic: „Miţi dragă, vezi-ţi de treabă; ce, de pictoriţele dumitale îmi arde mie acum?”

ADAM: când stau atâţia oameni în condiţii...

MANOLACHE: Clar. Şi dă-i şi dă-i, că are o gură de m-a

speriat, „că e păcat să nu încurajaţi arta, că e drăguţă, că plânge toată ziua, şi că...” — să vedeţi, că aici e frumos — „a câştigat la Pronosport cinci mii de lei şi că, dacă e nevoie pentru formalităţi...” (*Revoltă, protest, indignare*.) Zic: „Miţi, îţi dai seama ce-ai spus?” Dar am simţit că nu e capul ei: capu’ lui Nacu...

VICTOR: Şi al lui Tacu...

MANOLACHE: Dar, mai ales, al lui Meicu. Că ăsta e un diabolic. Dumneavoastră habar n-aveţi cum lucrează Meicu... Află cui i-a ieşit repartiţia de apartament. Bun... Se duce la om şi-i spune: „Vrei, neică, să ai casă?” „Vreau”, zice respectivul...

VICTOR: Că vrea toţi.

MANOLACHE: „Atunci să facem ce trebuie, să nu dureze formele”. Şi costă două mii, trei mii, cinci mii, după cum e cazul. Aşa l-a lucrat pe Gheorghe Ispir, pe Angela Tudose, pe Niculae Plămădeală... că am

declaraţiile lor aici. („*Documentele*” *rămân pe masă*.)

ADAM: Interesant. Foarte interesant...

MANOLACHE: Nu? Şi, cum spun, zice Miţi: „Zău, daţi-i casă, că e fată bună, şi să vedeţi ce talent are, că face din alea, cum le zice... cu foi de viţă...”

VICTOR: Sărmăluţe...

MANOLACHE: Aş! Nuduri. Dar, cum v-am spus, eu mi-am dat seama, numaidecât, că e pusă la cale de Nacu. Dar dacă refuz, înseamnă că o scap din mână. Şi pe ea, şi pe el. Ia să mă fac că accept, să vedem până unde merge. Şi-i zic lui Miţi: „Spune-i să se ducă la Victor”.

VICTOR: La mine.

MANOLACHE: Şi a venit. A dat banii, dar eu îi spusesem lui Victor: „Iei banii, îi pui într-un plic, şi-i bagi într-un sertar, să fie corp delict...” Asta a fost acum şase luni...

VICTOR: Şi opt zile.

ADAM: Precis?

MANOLACHE: Precis. Şi de atunci, nimic. Alaltăieri după-masă, ba nu, mint, cu o zi înainte, mă văd cu Nacu. „Ce

mai faci, tovarăşe Manolache?” „Ce să fac? Muncă”. Zice: „Ei, atunci să fii sănătos şi să te gândeşti”. (*Definitiv, ca un satâr.*) În clipa aia, m-am lămurit că banditul coace ceva.

ADAM: Şi nu poţi s-o negi, a copt-o bine.

MANOLACHE (*inocenţă şi năpastă*): Vă place?

ADAM (pe gânduri): Nu-mi place, nu-mi place deloc.

MANOLACHE: Va să zică, eu îl scot din noroi, şi el umblă să mă omoare.

VICTOR: Că n-am făcut nimic. Plicul e în sertar. Poate să controleze oricine.

ADAM: Tovarăşi, ce să vă spun? E grav.

MANOLACHE: Ca să vedeţi perfidie...

ADAM: Grav de tot.

MANOLACHE: Şi nu m-ar durea, dacă m-aş şti cu ceva. Dar plicul...

VICTOR: E în sertar.

ADAM: Cât se poate de grav.

MANOLACHE: Fericirea este că până la ora asta, în afară de dumneavoastră, nu ştie rumeni. (*A băgat capul pe uşă Clotilda.*)

CLOTILDA (*lui Adam*): Te caută de la ziar.

ADAM: Mă iertaţi. (*A ieşit.*)

MANOLACHE (*fiere şi vitriol*): Ei, neică, acu’ să te văz pe unde scoţi cămaşa.

VICTOR: Ce ne facem?

MANOLACHE: „Ce ne facem? Ce ne facem?” Singura soluţie: bagi mâna-n buzunar, zici: „Iartă-mă, portofel, că te insult” şi încerci să-l ungi. Fugi la C.E.C.

VICTOR: Nu, că am cotizaţiile sindicale la mine.

MANOLACHE: Cât?

VICTOR: Cinci mii.

MANOLACHE: N-ajunge. Ce să faci cu cinci mii? N-ai auzit? „E grav!” Şi pe urmă a adăugat: „Cât se poate de grav...”

VICTOR: Dumneavoastră n-aveţi nimic?

MANOLACHE: Eu am plicul...
VICTOR: Care?
MANOLACHE: Ce întrebi ca un cretin? Ala de l-am pregătit să-l punem în sertar...
VICTOR: Să-i dăm zece?
MANOLACHE: Nu e prea mult?
VICTOR: Să încercăm cu şase?
MANOLACHE: Prea puţin. Să-i dăm opt.
VICTOR: Opt îi ajunge, trăsni-l-ar Dumnezeu de pârlit. Cum îi dăm?
MANOLACHE: Să-i punem pe masă, de la obraz, nu merge.
VICTOR: Să-i dăm în mână, ca la doctor, cum să-i strecori cogeamite purcoiul?
MANOLACHE: Stai. Ia plicul ăsta pe care l-a uitat la Eva. Vezi ce e înăuntru.
VICTOR (*deschizând plicul lui Adam*): Un articol.
MANOLACHE: Citeşte-l. Te pomeneşti că l-a şi scris. Ce spune?
VICTOR (*citind*): „Istoria sumerienilor”.
MANOLACHE: Citeşte.
VICTOR (*citind repede*): „Locuitorii trăiesc în case primitive...”„
MANOLACHE: Auleu!
VICTOR: ... „În cămăruţe lipsite de lumină...”
MANOLACHE: Ai văzut?
VICTOR: ... „Câte cinci-şase într-o încăpere...”
MANOLACHE: Ne-am topit! Să-i dăm zece.
VICTOR: ... „Şi, totuşi, o veche civilizaţie se dezvoltă în strânsă legătură cu Babilonul...”
MANOLACHE: Cu Babilonul?
VICTOR (*citind mecanic, fără să înţeleagă*): ... „Pe plăcuţe de argilă, cuneiformele consemnează o întreagă istorie, pe care abia acum o descifrează arheologii...”
MANOLACHE: Arheologii? Ce te uiţi aşa la mine? Ce, noi suntem arheologi? Dă alea cinci încoace, să scoatem

două afară, care va să zică, trei, şi cu cinci din plic, opt. (*A băgat două mii de lei în buzunar*.) Bagă-i plicu-n plic, lipeşte, şi zi că n-a fost nimic.

VICTOR (*în timp ce face operaţia*): Şi credeţi c-o să-şi dea seama?

MANOLACHE: Păi ce, el nu ştie că plicul ăsta, al lui, a stat azi-noapte la Eva?

VICTOR: Aveţi dreptate. Ah, Tacule, îmi pici tu în mână, ne socotim noi. (*A intrat Adam*.)

ADAM (*după o scurtă pauză, necontenit pe gânduri*): Neplăcută poveste, ce să-i faci!

MANOLACHE (*decepţie în faţa prăbuşirii condiţiei umane*): Ca să vedeţi până unde poate să meargă ticăloşia omului...

ADAM: Complicaţii... complicaţii serioase.

MANOLACHE: Acu', ce s-o mai lungim, că v-am răpit şi aşa prea multă vreme.

VICTOR: E totuşi atât de bine să ştii că al undeva un prieten...

MANOLACHE: O uşă unde să baţi. Hai, Victore, să mergem, să-l lăsăm pe dumnealui, că nici cu scrisul ăsta nu-i uşor.

VICTOR: Aşa încât vă salut, şi să ştiţi că Eva o să se bucure că v-am cunoscut.

MANOLACHE: Mai ales că ducea grija plicului. Ştiţi, să nu se piardă.

ADAM: Mulţumesc, mi-aţi făcut un mare serviciu.

VICTOR: Vai, orişicând, dacă-l mai pierdeţi o dată, că noi...

MANOLACHE: Respectele mele.

VICTOR: Să trăiţi. (*Au ieşit. După o scurtă pauză a intrat Clotilda*.)

CLOTILDA: Nu vrei să mănânci ceva? Că n-ai pus nimic în gură...

ADAM: Nu mi-e foame. Ce nemernici...

CLOTILDA: Cine?

ADAM: Şi ce tragedie...
CLOTILDA: Cum?
ADAM: Ce dramă... O femeie tânără, frumoasă, de o rară gingăşie...
CLOTILDA: Am înţeles.
ADAM: ...pe mâna cui să încapă...
CLOTILDA (*securea implacabilă a prozei cotidiene*): Dumneata baţi câmpii şi „Editura” a telefonat iar că, dacă nu trimiţi până mâine dimineaţă corectura, îţi bagă „Sumerienii” pe gât.
ADAM: Aşa a spus?
CLOTILDA: Aşa.
ADAM: Cine?
CLOTILDA: Păun.
ADAM (*decolare în vis*): Gândeşte-te, madam Clotilda, fă un efort de fantezie şi imaginează-ţi o femeie, întruchipare a tuturor virtuţilor, condamnată să suporte jugul unei vieţi de abdicări şi umilinţe în tovărăşia unui borfaş... I-ai văzut?
CLOTILDA: De unde sunt?
ADAM: De la „Spaţiu”. De la Spaţiul locativ... (*Scandându-le numele cu un dispreţ suveran*.) Manolache şi Victor. Victor e dumnealui, soţul. până azi-noapte îl credeam doar o fiinţă detestabilă. Vorbesc, în plan moral. M-am lămurit: un pungaş. Ce catastrofă... Închid ochii şi o văd...
CLOTILDA: Mai bine deschide ochii şi aşază-te la birou.
ADAM: Mi-o imaginez în clipa asta...
CLOTILDA (*goarna destinului*): Corectura!
ADAM: Eşti prozaică, madam Clotilda, respinsă de reverie şi de starea de graţie a poeziei. (*A băgat capul pe uşă Actorul*.) Ecce homo! Intră, Actorule, iată omul care-mi trebuie. (*Actorul a intrat, are în mână un ghiveci cu o singură floare*.)
ADAM: Ce-i asta?
ACTORUL: În semn de omagiu. Aceluia care ştie să

preţuiască arta...

ADAM (*arătându-i-l Clotildei*): Uite-te bine la el, ţine-l minte: un geniu!

CLOTILDA (*numai dubii*): Să dea Dumnezeu! (*A ieşit.*)

ACTORUL: Sper că n-am picat prost.

ADAM: Dimpotrivă.

ACTORUL: Şi când te gândeşti că era cât p-aci să nu nimeresc. Azi-noapte, când te-am adus, nici eu nu mă ţineam prea bine.

ADAM: Ce noapte... Uite, vreau să-ţi fac o mărturisire, pe care nu ştiu dacă o s-o crezi.

ACTORUL: Cred.

ADAM: Am dus până acum o existenţă modestă şi sobră, viaţă de corector. Ştii cum îmi spun la ziar colegii? „Pustnicul". Şi, deodată, această noapte de vis... (*Scurtă pauză.*) Ai văzut-o...

ACTORUL: O fi plecat?

ADAM: A plecat.

ACTORUL: De unde ştii?

ADAM: A fost bărbatul ei aici.

ACTORUL (*panică*): Aoleu! A aflat c-aţi stat de vorbă?

ADAM: I-a spus ea.

ACTORUL: A făcut scandal?

ADAM: Nu, destul de civilizat. Păcat că e escroc.

ACTORUL: Cum escroc?

ADAM: Escroc. Şi, ai băgat de seamă, aseară, cu ei la masă mai era unul, şeful lui: tartorul escrocilor.

ACTORUL: Cum ai aflat?

ADAM: De la ei... Dar gândeşte-te la altceva, la tragedia femeii obligate să-şi ducă viaţa lângă un asemenea individ imund... Ce destin...

ACTORUL: Şi de ce-a venit?

ADAM: Să-mi aducă plicul ăsta. L-a luat Eva aseară din greşeală... Era foarte tulburată. Acum e la cabană... Închid ochii şi o văd... Vântul zgâlţâie bârnele vechi...

ACTORUL: In august?...

ADAM: Cabaniera a făcut focul... aruncă buştenii în cămin. Intr-un colţ, un sas bătrân cântă la ţiteră o veche romanţă... Ea stă cu ochii aţintiţi la jar şi visează... („*Contrastul blestemat*”.) Ea visează, iar eu nici nu mă gândesc la dezastrele ei, n-am răgazul.

ACTORUL: De ce?

ADAM: Fiindcă trebuie să mă aşez la birou şi să fac urgent corectura la „Istoria sumerienilor”...

ACTORUL (*ridicându-se de plecare*): Înseamnă că am picat prost.

ADAM: Stai, nu mă lăsa singur.

ACTORUL: Trebuie să faci corectura.

ADAM: Nu-mi aduce aminte... Lumea asta are nişte rigori îngrozitoare, Actorule... Ea se gândeşte la mine... Eu...

ACTORUL: ...te gândeşti la ea.

ADAM: Şi nu pot pleca acolo, la ora douăsprezece fără cinci noaptea, din motive economice lesne de înţeles, şi fiindcă în faţa mea stă corectura asta, ca un cuţit de ghilotină.

ACTORUL: Te plâng. (*A băgat mina în buzunar şi a început să numere nişte bani*.)

ADAM: Ce faci acolo?

ACTORUL: Revăd rezervele interne. Două sute doi lei. (*Împingându-i banii pe masă*.) Dacă-ţi pot fi de folos, îţi stau la dispoziţie.

ADAM: Eşti un înger, Actorule.

ACTORUL: Lăsaţi...

ADAM: Şi dacă nu pot primi ofranda, sunt în schimb emoţionat. Şi fericit. Şi ştii de ce? Fiindcă am descoperit în tine un om. În timp ce tu, care mă cunoşti de azi-noapte, eşti în stare să-mi dai ultimul tău ban, bunul meu prieten Păun îmi trimite vorbă că, dacă nu termin până mâine dimineaţă corectura, îmi vâră „Sumerienii”„ pe gât. Auzi cum îmi vorbeşte? (*Îşi pipăie obrazul şi constată dezolat că e nebărbierit*.) Actorule, vrei să-mi faci un serviciu?

ACTORUL: La dispoziţie.
ADAM: Un drum pentru mine. Te superi?
ACTORUL (replica din nu ştiu ce tragedie ne jucată): Nu mă supăr decât atunci când văd omul umilit de om.
ADAM: Perfect! (*Ia o hârtie şi scrie febril cu glas tare*): „22 august 1960”. Ce oră e? Şapte... „Ora şapte... Fostul meu dragă Păun... Îţi scriu fiindcă nu vreau să-ţi mai vorbesc. Îţi trimit înapoi textul «Sumerienilor», pe care nu-l mai corectez. Nu te salut. Adam Vintilă”. (*Actorului, în sfârşit răcorit*.) Iei plicul cu biletul ăsta şi-l duci la „Editură”. Adresa e pe plic.
ACTORUL: Şi mă întorc?
ADAM: Imediat.
ACTORUL: Fulger. (*S-a îndreptat grăbit spre uşă, s-a oprit*.)
ADAM: Ce e?
ACTORUL: Mă gândesc: mânia e totuşi un sfetnic prost. Mâine n-o să-ţi pară rău?
ADAM: N-am regretat niciodată nimic din ceea ce am făcut pentru salvarea demnităţii mele.
ACTORUL: Ai luat un aconto.
ADAM: O să-l dau înapoi.
ACTORUL: Iată un gest care mă indispune. (*Revenind spre mijlocul camerei*.) În definitiv, câte pagini sunt „Sumerienii” ăştia?
ADAM: Optzeci.
ACTORUL: Dacă ne aşezăm amândoi la lucru, în trei ore am terminat.
ADAM: Ştii să faci corectură?
ACTORUL: În viaţa asta, numai popă n-am fost.
ADAM (*entuziasm convins*): Actorule, eşti o minune a înţelepciunii. Ascute creioanele, mă duc să fac cafele. (*Adam a ieşit, Actorul a ascuţit câteva creioane, a luat cuţitul de tăiat hârtie, a deschis plicul, a tras afară manuscrisul şi plicul cu bani; a încremenit cu teancul de bancnote în mină. Începe să numere febril. Se uită

din când în când spre uşă, a terminat de numărat banii, a băgat banii în plicul mic, l-a pus sub plicul mare; a intrat Adam cu ceştile de cafea.) Le-am făcut tari şi amare, ca să ne ţină. Ce te uiţi aşa la mine?

ACTORUL: Ascultă, Adame, noi ne cunoaştem numai de azi-noapte, nu?

ADAM: Îndeajuns ca să te preţuiesc.

ACTORUL: Vreau să te întreb ceva.

ADAM: Întreabă-mă.

ACTORUL: Tu, în general, minţi?

ADAM: Nu.

ACTORUL: Pe cuvântul tău de onoare?

ADAM: Pe cuvântul meu de onoare.

ACTORUL: Pe cuvântul tău de onoare că, atunci când îţi dai cuvântul de onoare, nu minţi?

ADAM: Pe cuvântul meu de onoare.

ACTORUL: Curios.

ADAM: De ce?

ACTORUL: Câţi bani ai tu în casă?

ADAM: Total general?

ACTORUL: Total general.

ADAM (*numărând*): O sută şaizeci şi şase. Şi chenzina e tocmai vineri.

ACTORUL: Ascultă, Adame, ce-ai spune dacă ţi-aş anunţa: sunt informat că în această cameră există suma de lei opt mii?

ADAM: Că eşti nebun, şi eu şi mai nebun dacă umblu cu tine de azi-noapte şi n-am observat.

ACTORUL (*a dat plicul deoparte, ca un scamator, banii inundă masa*): Voilà!

ADAM (*trăsnit*): Ce-i asta?

ACTORUL: Bani.

ADAM: I-ai furat.

ACTORUL: Eu?

ADAM: Sunt falşi.

ACTORUL: Sunt buni.

ADAM: De unde?
ACTORUL: I-am găsit aici în cameră.
ADAM: Imposibil.
ACTORUL: În plic.
ADAM: În plic?
ACTORUL: În plicul din plic. În plicul cu textul „Sumerienilor”.
ADAM: Stai, că înnebunesc. Plicul ăsta l-am luat eu cu mina mea, aseară, de la „Editură”. Am controlat: „Istoria sumerienilor”, capitolul patru.
ACTORUL (*verificând şi el manuscrisul*): Capitolul patru, corespunde. Şi în plic, nici un ban?
ADAM: Ce să caute banii în plic?
ACTORUL: Plata pentru corectură.
ADAM: Opt mii? Toată corectura e o mie patru sute, din care jumătate am şi încasat. (*Recapitulând în continuare*.) Pe urmă, de la „Editură”, cu plicul în mână, m-am dus la restaurant. Aici, din greşeală, l-a luat Eva... Era atât de tulburată...
ACTORUL („*Evrika*”): Atunci e simplu: banii ţi i-a băgat ea în plic.
ADAM: Eva? De ce să-mi dea Eva bani?
ACTORUL: Ai noroc la femei.
ADAM: Actorule, nu glumi, simt că înnebunesc. De ce să-mi dea mie Eva bani?
ACTORUL: Femeie subţire, şi-a dat seama că nu o duci strălucit...
ADAM (*strigând*): Opt mii de lei?
ACTORUL: Şi de ce ţipi? Ţi-a dat, nu ţi-a luat. Într-adevăr, recunosc, e cam mult.
ADAM: Or fi banii ei de concediu.
ACTORUL: Chiar şi aşa şi e exagerat.
ADAM: Oricum ar fi, banii trebuie daţi înapoi.
ACTORUL: Urgent.
ADAM: Da, dar cui?
ACTORUL: Are un bărbat. Cum îl cheamă?

ADAM: Victor.
ACTORUL: Şi mai cum?
ADAM: Nu ştiu.
ACTORUL: Unde stă?
ADAM: Nu ştiu.
ACTORUL: Unde lucrează?
ADAM: La „Spaţiu”.
ACTORUL: Ce face acolo?
ADAM: Fură.
ACTORUL: Mult?
ADAM: Nu mult, dar des.
ACTORUL: În ce raion?
ADAM: Nu ştiu.
ACTORUL: Dragul meu, destinul te persecută; trebuie să opreşti banii.
ADAM: Şi ce să fac cu ei?
ACTORUL: Îi bem. Dar ia stai... O adresă avem totuşi.
ADAM: Care?
ACTORUL: Cabana...
ADAM: ... „Ciuta”. Actorule, eşti un geniu.
ACTORUL: Iar? Ce facem?
ADAM: Plecăm la cabană.
ACTORUL: când?
ADAM: Imediat. Câţi bani ai spus că ai?
ACTORUL: Total general: două sute doi lei.
ADAM: Şi cu o sută şaizeci şi şase?
ACTORUL: Trei sute şaizeci şi opt.
ADAM (întinzându-i banii): Perfect. Casa la tine. (*Strigând*.) Madam Clotilda... Madam Clotilda... (*A intrat, alarmată, surprinsă, Clotilda*.) Unde-i Gică?
CLOTILDA: La bucătărie.
ADAM: Ia plicul şi scrisoarea asta şi să le ducă la „Editură”... Stai! Rucsacul!
CLOTILDA: Da” ce faci, pleci?
ADAM: Nu pune întrebări inutile. (*Actorului*.) Trecem pe la tine pe-acasă, să-ţi iei...

ACTORUL: Nu e nevoie: eu, dimineaţa când plec, iau totul cu mine...

ADAM: Perfect! Deci, schimburi în dublu exemplar, madam Clotilda, aparatul de ras, săpunul, pămătuful, peria de dinţi, pasta, şi roagă-l pe Gică să-mi împrumute rucsacul lui.

CLOTILDA (fără nici o nădejde): Şi corectura?

ADAM: Am isprăvit, am demisionat. Nu mai corectez erori tipografice. Umane. (*Către Clotilda, cu un mic glob pământesc în mână*.) Vezi dumneata acest glob?

CLOTILDA: Îl văz.

ADAM: E al meu.

CLOTILDA: Al dumitale, că nu ţi l-a luat nimeni.

ADAM: Nu ăsta. (*Bătând cu piciorul în duşumea*.) Asta. Cu tot universul care-l înconjoară, până la galaxiile cele mai îndepărtate şi unde va ajunge într-o zi demnitatea umană... Unde locuieşti, madam Clotilda?

CLOTILDA: Ghiocei, 3!

ADAM: Eroare! Mentalitatea lui Manolache. D-asta fură la „Spaţiu". Într-o suburbie a Universului.

CLOTILDA: Fură şi el unde poate.

ADAM: Da, dar ştii de ce? Din vina cui? (*Năprasnic*.) A dumitale.

CLOTILDA: A mea?

ADAM: Ştii tu, Actorule, cum îmi reprezint eu lumea? Un vast tribunal în care suntem toţi, deopotrivă, judecători şi inculpaţi. (*E la birou şi sună dintr-un clopoţel ca un preşedinte de curte*.) „Ai furat?" (*A trecut în faţa biroului, în „boxă"*.) „Am furat". (*Din nou la birou*.) „De ce?" (*În „boxă"*.) „Fiindcă n-ai vegheat". (*La locul celor ce judecă*.) Eu veghez!

CLOTILDA: Domnu' Adam, nu te supăra, ai înnebunit.

ADAM: Exact!

CLOTILDA: De când?

ADAM: De când am fost izgonit din Paradis. Spune-mi, ţi-ai pus vreodată problema ce a devenit Paradisul după

izgonirea Omului? O planetă părăsită şi dezolată. A sosit, în sfârşit, momentul să-l repopulăm. Cu oameni. Primii oameni adevăraţi ai lumii. Madam Clotilda, înţelege, eu nu pot sta aici, cu nasul în corectură, când, undeva, o fiinţă se zbate, în nevoie, sub ghilotina atâtor nefericiri. Eu am răspundere.
ACTORUL: Şi eu!
ADAM: Şi el. Amândoi, toată lumea.

(*Clotilda a ieşit; Adam a băgat în buzunar plicul cu bani, a deschis dulapul, scoate lucruri pe care le înfundă în rucsac; a intrat Clotilda cu celălalt sac de călătorie; Adam îl umple şi pe acesta*.)

CLOTILDA (*dezarmată*): La ce oră pleacă trenul?
ADAM: La douăsprezece fără cinci.
CLOTILDA: Păi, nu e nici opt.
ACTORUL: Ceasornicul dumitale e demodat; respectă mişcarea astrelor. (*Patetic*.) E ora plecării!
CLOTILDA: Ce-o să faceţi atâtea ceasuri în gară?
ACTORUL: Ce-o să facem? Dar ce e mai frumos pe lumea asta decât o gară? (*Inspirat*.) Trenuri, oameni, batiste, lacrimi, sfaturi, nu scoate capul pe fereastră, pericoloso sporgersi... Şi mai e şi un restaurant, unde aştepţi...
CLOTILDA: Pe cine?
ACTORUL: Pe nimeni. Hai, Adame.
CLOTILDA: Dacă te caută de la „Editură”?
ACTORUL: Am plecat.
CLOTILDA: Unde?
ADAM: În neant.
CLOTILDA: De la ziar?
ADAM: De la ziar sunt în concediu. Dacă întreabă totuşi, sunt la cabană, la „Ciuta”.
CLOTILDA: Ce-i acolo?
ADAM: Nu „ce”. „Cine” e acolo?
ACTORUL: Aceasta e întrebarea.

CLOTILDA: Cine?

ADAM (*simplu, fără nici o emfază*): Visul. Visul pe care l-ai visat o viaţă întreagă cu ochii închişi, cu o înfrigurare pătimaşă şi îndârjită. Visul care ţi-a mângâiat nopţile de adolescent întârziat şi niţel ridicol... Visul... Hai. Actorule! (*Dar s-a oprit în prag*.) Dar stai: e ora opt!

ACTORUL: Ora gongului!

ADAM: Ora când se aprind luminile rampei.

ACTORUL: când sala freamătă de oameni, iar tu, sub grimă, în spatele cortinei, aştepţi secunda de emoţie şi de elevaţie... Ce jucăm astă-seară?

ADAM: „Visul unei nopţi de vară”...

ACTORUL: Exclus, e comedie, o detest.

ADAM: Te rog, de dragul meu, să auzim, să auzim: Puck!

ACTORUL (*intrând în pielea personajului*): „Da, sunt vagabondul nopţilor de vară ce trece prin casele oamenilor ca o fantomă a surâsului. Câteodată, înspăimânt o cumătră căreia i s-a tăiat laptele în oală... Altă dată, dau unei fecioare visul nopţii de nuntă, unui zgârcit, spaima că i-au dispărut comorile, unui gelos, coşmarul că şi-a prins nevasta. Dar totdeauna şi pretutindeni, năzui spre fericire...” La revedere, madam Clotilda.

ADAM (*ieşind*): Rămâi cu bine!..

(*Au ieşit. Clotilda a rămas perplexă în mijlocul camerei, începe să pună ordine în balamucul odăii; o bătaie în uşă şi intră trei bărbaţi cu feţe lungi şi funerare*.)

MEICU: Tovarăşul Vintilă aici locuieşte?

CLOTILDA: Aici.

NACU: Fii bună şi spune-i că am vrea să-i vorbim.

CLOTILDA: Dumneavoastră de unde sunteţi? De la „Editură”?

MEICU: Nu.

CLOTILDA: De la ziar?

NACU: Nu.
CLOTILDA: De la „Spaţiu”?
TACU: De ce de la „Spaţiu”?
CLOTILDA: Că au mai fost doi tovarăşi de la „Spaţiu” astăzi.
MEICU: Serios? Cine?
CLOTILDA: Manolache şi Victor.
MEICU (*după ce a schimbat o privire plină de semnificaţii cu ceilalţi*): Interesant.
NACU: Foarte interesant.
TACU: Vrei să fii bună să-l chemi?
CLOTILDA: Păi, de unde să-l iau dacă e plecat?
MEICU: A plecat?
CLOTILDA: Sigur.
NACU: Unde?
CLOTILDA: A plecat din Bucureşti.
TACU: Ce vorbeşti, care va să zică a plecat...
CLOTILDA: Da... la cabană, la „Ciuta”. (*Trei priviri încrucişate, ca trei săbii*.)
MEICU: Ehe...
CLOTILDA: Ce „ehe”? N-are şi el dreptul, după un an de zile de muncă, să se odihnească?
MEICU: Cum să nu.
NACU: E normal.
TACU: Care va să zică, la cabană...
CLOTILDA: La „Ciuta”...
MEICU: Noroc, tovarăşă.
NACU: Noroc... (*Şi au ieşit, la fel de sumbri şi la fel de funerari*.)
CLOTILDA: Noroc! (*După o clipă de cugetare adâncă*.) Ca să vezi... Doisprezece ani nu-l caută nimeni. Nici o scrisoare, nici o telegramă, nici o citaţie, nimic. Şi într-o singură zi, tot balamucul ăsta. Aoleu, Adame, Adame, cauţi paradisul... Tare mi-e frică să n-ajungi în iad.

Şi, în timp ce începe să-i adune lucrurile, cade

CORTINA

ACTUL III

Cabana „Ciuta”, la cota 1700. Odaia de jos, cu tavanul din bârne afumate. Trei măsuţe cu scaune confortabile, tejgheaua la spatele căreia odihnesc, pe poliţe, sticle cu băuturi. O scară de lemn, cu câteva trepte, duce spre odăile de culcare. Sub scară, o uşă ce dă spre singura cameră de dormit de la parter. O măsuţă cu un aparat de radio. Pe pereţi, obişnuitele afişe de turism. În prim-plan, spre rampă, terasa cu două şezlonguri. Se poate ieşi din cabană şi prin terasă. La ridicarea cortinei, o singură masă ocupată. Cabaniera a adus o sticlă de suc şi a ieşit.

MANOLACHE: I-am dat plicul, ne-a mulţumit...
VICTOR: Ne-a servit o cafea...
MANOLACHE: I-am mulţumit. Un om admirabil.
VICTOR: N-ai exagerat deloc.
MANOLACHE: Dar să-ţi povestesc altceva. Plecăm de la Adam. Bun. Pe cine crezi că zărim la capul lui 23, cu ochii după tabla străzii?
EVA: Pe cine?
MANOLACHE: N-o să-ţi dea prin cap: Nacu!
VICTOR: ...Tacu!
MANOLACHE: Şi, în primul rând: Meicu!
EVA: Ce căutau acolo? Unde se duceau?
MANOLACHE: Clar! La Adam. Păi, ce-ţi închipui, se astâmpără Meicu?
EVA: Dar, în definitiv, ce vor oamenii ăştia?
MANOLACHE: Ce vor? Vor, că se simt cu musca pe

căciulă, asta vor. Şi că s-a strâns funia la par. Eu i-am mirosit de mult.

VICTOR: Şi eu.

MANOLACHE: Şi el. când şi-au dat seama că sunt pe urmele lor, ce şi-au zis? „S-o luăm noi înainte.” S-au dus la ziar, au turnat ce le-a venit la gură, şi-au pornit ancheta.

Ieri, iar pe capul lui. D-asta îţi spun: e bine să fim la Bucureşti, toţi.

EVA: Care „toţi”?

MANOLACHE: Eu, Victor, dumneata...

EVA: Eu? De ce?

VICTOR: D-aia: că m-am însurat cu o cretină.

MANOLACHE (*admonestare „pedagogică”*): Victor, te rog!

EVA: Lăsaţi, sunt obişnuită.

MANOLACHE: Iar dumneata, Eva, nu fi superficială, nu minimaliza.

VICTOR: Asta e: minimalizează; toată viaţa numai asta a făcut: a minimalizat.

MANOLACHE: Iar începi?

VICTOR: Mă rog; tac.

EVA: Spuneţi că l-aţi văzut pe Adam...

MANOLACHE: Văzut, dar una e dacă mă vede pe mine, şi alta e dacă te vede pe dumneata. (*Subtilitate şi „diplomaţie”*.) Dacă, în cursul anchetei, cere oarecare date, nu e mai bine să le capete de la noi, şi nu de la ei?

VICTOR: Şi nu e mai bine să le capete de la tine, şi nu de la noi? Aşa că, ce s-o mai lungim, fă-ţi bagajele, şi hai!

MANOLACHE: Stai. până diseară e vreme. Unde spuneai că vrei să te duci?

EVA: Pe Vatra Susaiului...

MANOLACHE: Foarte bine. Du-te,

umblă, distrează-te...

VICTOR: Că de vacanţă îmi arde mie.

MANOLACHE (*lui Victor*): Gata! (*Evei*.) Până la prânz eşti

înapoi, nu?
EVA: Sigur.
MANOLACHE: Foarte bine... Şi nu te uita la ce spune el, că, nu e aşa?, important e nu ce zice omul, ci... vorba aia...
EVA: Am plecat. (*Şi a ieşit*.)
MANOLACHE: Mare mitocan eşti, domnule...
VICTOR: De ce, tovarăşe director?
MANOLACHE: Ce să mai vorbim?... când ai lângă dumneata o asemenea femeie, nu e permis, înţelegi, nu e permis... Dar, hai, şi să nu mai pierdem vremea. Undiţele le-ai luat?
VICTOR: Luat.
MANOLACHE: Mulinetele?
VICTOR: Aici.
MANOLACHE: Râme?
VICTOR: Tot.
MANOLACHE: Numai de-am prinde ceva...
VICTOR: Vai de mine, tovarăşe director, dumneavoastră să nu prindeţi! Eu, se poate. Dar dumneavoastră... Numai să fie peştii...
MANOLACHE: ...oameni de-nţeles. Hai.

(*Şi au ieşit prin terasă. Cabaniera a strâns masa, a dat drumul aparatului de radio; o scurtă pauză şi intră Adam. În urma lui, cu o figură de mucenic, Actorul*.)

ADAM: Bună ziua!
CABANIERA: Bună ziua.
ADAM: Aici e cabana „Ciuta”?...
CABANIERA: Cabana „Ciuta”, sicher.
ACTORUL (*somaţie*): Lista călătorilor!
CABANIERA (*luată repede*): Lista călătorilor? Sofort! (*Consultând un registru*.) Eine Dame...
ACTORUL: Eine Dame. Perfect. Numele?
CABANIERA: Eva Pandelea, aus Bucarest.

ACTORUL: Corespunde. E în regulă.
ADAM: Putem mânca ceva?
CABANIERA: Sicher: a la carte, menu... Zalat, borş ardelenesc, papricaş...
ADAM (*expresie a fericirii, Actorului*): Poţi să-ţi mai doreşti ceva?
ACTORUL (*martir*): Da: un pat.
CABANIERA: Aveţi repartiţie?
ADAM: Nu.
CABANIERA: Atunci e unmöglich. Ohne repartiţie nu se poate.
ACTORUL (*trăsnetele lui Wottan*): Warum?
CABANIERA: Fiindcă trebuie.
ACTORUL: Şi cine n-are repartiţie să piară în creierul munţilor, devorat de lupi?
CABANIERA (*început de intimidare*): Bei uns nu există lupi.
ACTORUL: Serios? Va să zică, dumneata negi fauna României? (Lui Adam, morgă şi „condescendenţă”.) Kommen Sie, Genosse Minister! (*Cabanierei, cu toate subînţelesurile*.) Aici e cabana „Ciuta”, nu?
CABANIERA (*mecanic, profesional*): ...Aşezată într-o poziţie pitorească, pe versantul de apus al masivului Crestatu, tausend sieben hundert Metter, sporturi de iarnă, patinaj, schi, bob...
ACTORUL: ...und so weiter. Kommen Sie, Genosse Minister!
CABANIERA: Moment, pentru o noapte aţi spus?
ADAM: O singură noapte.
CABANIERA: Pentru o noapte se poate. Nehmen Sie Platz. (*A ieşit, a reintrat cu un braţ de aşternuturi*.) Sofort! (A urcat.)
ADAM: Ce-o să spună când ne-o vedea?
ACTORUL: Ne întoarce spatele...
ADAM: Eu cred că cel mai bun lucru ar fi să-i spun...
ACTORUL: Fals!

ADAM: Dar dacă îmi răspunde?...
ACTORUL: Mă las jupuit de viu.
ADAM: Bine, dar am eu dreptul...
ACTORUL: N-ai!
ADAM: Urmează că...
ACTORUL: Toată noaptea în tren numai asta ţi-am explicat: depinde cu ce începi...
ADAM: Atunci nu-i spun nimic şi îi dau...
ACTORUL: Dimpotrivă! Spune-i tot şi dă-i pe urmă. (*Scurtă pauză*.) Ascultă, Adame, nu vrei să mă laşi pe mine?
ADAM: Şi tu cum ai începe?
ACTORUL: Nu ştiu, depinde de ce spune ea.
CABANIERA (*din capul scării*): Poftiţi, bitte sehr...
ACTORUL (*în timp ce urcă*): Danke sehr... Noroc de nemţeasca mea, că altfel erai pierdut. (*Au ieşit, Cabaniera a coborât cu buletinele noilor veniţi, pune ordine în scriptele ei; intră prăfuiţi, zdrobiţi de oboseală, Nacut Tacu şi Meicu*.)
MEICU: Bogdaproste c-am ajuns.
TACU: Ziceam că mor în drum.
NACU: Ideea ta, să lăsăm maşina jos.
MEICU: Gălăgie mică! (*Cabanierei*.) Tovarăşă, acu' dacă ne dai nouă o bere rece, să scârţâie, şi un mizilic, nu mai avem nici o pretenţie. (*Confidenţial şi satisfăcut*.) Fraţi meseriaşi, e bine.
NACU: E bine? De ce e bine ?
MEICU (*dispreţ pontifical*): Fiindcă eşti tu băiat deştept.
NACU: Ce-ai cu mine, nene Nae, de ce mă insulţi întruna?
MEICU: Nu eu: natura. Noroc şi sărbători naţionale fericite, straşnică bere. Care va să zică, noi stăm la Bucureşti şi ne topim pe caniculă, şi coana Eva la vilegiatură cu intimatul.
NACU: Dar el o fi aici?
TACU: Dacă nu e aici?
NACU (*lui Meicu*): Dumneata ce zici?

MEICU (*siguranţă şi mister*): De, ştiu şi eu...
NACU: Şi coana Eva, ce poamă...
TACU: Eu o ştiam de mult...
NACU: Dar aici, taie-mă, omoară-mă, nu e capul ei.
TACU: Al cui?
NACU (*certitudine veche*): Manolache.
TACU: Sfânt! Şi l-ai văzut pe Adam ăsta, ce pârlit? În ce mizerie stă? Ca să vezi cine ne judecă.
NACU: Şi ne face nouă morală.
TACU: De cine tremuri...
NACU: Şi cui trebuie să-i dai socoteală. (*Lui Meicu*.) Dumneata ce spui?
MEICU (*superior şi absolut*): Că ardeţi gazul de pomană.
NACU: De ce?
MEICU: Că n-aveţi simţul concretului.
TACU: Din ce punct de vedere?
MEICU: Că vorbiţi să n-adormiţi.
TACU (*lui Nacu*): Nu mai întreba de ce, că iar ne insultă.
MEICU (*explicându-se, în sfârşit*): Ce importanţă are că e un pârlit? Are el pâinea şi cuţitul? Are! Poate să te facă el pe tine să joci tontoroiul în faţa lui? Poate! Eşti în stare să-l întorci, să joace el? Aici e chestiunea, asta-i figura, acolo să te văd... Restul, fraţi meseriaşi, sunt aiureli şi tiriboambe. (*Vin grăbiţi, prin terasă, Manolache şi Victor*.)
MANOLACHE: L-ai văzut tu pe Adam?
VICTOR: Cu rucsacul în spate, şi alt amărât după el.
MANOLACHE: Ai vedenii.
VICTOR: Jur. (*Au intrat în cabană şi dau cu ochii de cei trei*.)
MANOLACHE (*surpriză controlată*): Ia te uită, lume nouă. Ce-i cu tine, Meicule?
MEICU: În trecere, tovarăşe director...
MANOLACHE (*regăsit*): Tot poporul. Ce-i cu tine, Tacule?
TACU: În trecere, tovarăşe director.

(*Victor îi vorbeşte încet Cabanierei şi-i comunică, din gesturi, lui Manolache ştirea: exact. Adam e sus şi doarme*.)

MANOLACHE: Şi Nacu. Cum s-ar zice, „terenul”... pe teren...
NACU: Dumneavoastră... permanent?
MANOLACHE: Tot în trecere, Nacule...
TACU: Cu familia?
MANOLACHE: Nu, cu prietenii... Cu tovarăşul Victor, cu Eva, cu prietenul nostru Adam... Cred că-l cunoaşteţi...
MEICU: Nu, tovarăşe director.
MANOLACHE: Nu-l cunoşti pe Adam, Meicule?
MEICU: Nu-l cunosc, tovarăşe director. Personal nu-l cunosc...
MANOLACHE (*supoziţie, scrutare şi ameninţări obscure*): Atunci, probabil că-l cunosc alţii. Ce spui acum, Meicule, eşti mulţumit?
MEICU: Cu ce?
MANOLACHE: Lasă că ştii tu foarte bine la ce mă refer. Ce ziceai? Că mă dărâmi. Pe mine, Meicule?...
MEICU: Să mă trăsnească dumnezeu, dacă ştiu la ce faceţi aluzie.
MANOLACHE: Ideea. Ideea a cui a fost?
MEICU: Ce idee?
MANOLACHE: A ta, Meicule? Ori, poate, a tovarăşului Tacu? (*Ironie distructivă*.) Sau te pomeneşti că Nacu? (*Către Cabanieră*.) Tovarăşă, cinci coniacuri. Hai, că dacă stăm prieteneşte asupra unui pahar de coniac, măcar acum să ne spunem, unul altuia, adevărul, că, vorba aia, cuţitul în spate l-aţi vârât. Numai că, vezi, Meicule, eu am spinarea tare, şi se rupe cuţitul. (*Lamă de stilet*.) Ideea, ideea să se ducă la ziar, să toarne, şi să pornească ancheta, a cui a fost?
MEICU: La ziar? Noi, la ziar? Cum puteţi spune una ca asta, tovarăşe director? Păi, dacă îl prindeţi pe unul

dintre noi c-a făcut gestul ăsta...

MANOLACHE (*nu dubii: convingere*): N-a făcut?

MEICU: ...îl strâng de gât cu mâinile mele.

MANOLACHE (*cumplit*): Meicule!

MEICU: Tovarăşe director, dumneavoastră nu ne cunoaşteţi de ieri, d-alaltăieri. C-a fost între noi ce-a fost, mă rog: a fost. Dar cum o să mă duc eu la ziar?! Spuneţi că e aici, chemaţi-l şi întrebaţi-l dacă ne-a văzut în viaţa lui.

VICTOR: Atunci i-aţi scris.

MEICU: ...Dacă a primit vreun rând din partea noastră. Se poate, tovarăşe director, dar ce sunt eu, nebun?! Să dau foc la claia de fân, când dorm în ea?!

TACU: Păi, ce, noi nu ştim că atunci când se încinge vâlvătaia, sar scântei?

NACU: Că sar, tovarăşe director, sar al dracului...

MEICU: ...Că sunt supărat pe dumneavoastră, ori pe tovarăşul Victor, că nu v-aţi purtat întotdeauna cu noi cum trebuie, asta e altă socoteală: socoteala noastră internă. Dar cum o să ne ducem noi să turnăm? Şi adevărul e că nici n-avem ce.

MANOLACHE: Atunci cine a fost, Meicule, că cineva trebuie să fie.

MEICU: Nu ştiu, tovarăşe director.

TACU: Nu ştim, tovarăşe Victor. (*Bănuială vagă.*) Să fie Luiza?

MANOLACHE (*lui Victor*): Auzi?

VICTOR: Exclus, tovarăşe director! Pe Luiza o cunosc eu: nebună, smintită, descreierată, tot ce vreţi, dar nu face ea una ca asta, pentru nimic în lume. Şi nici nu ştie nimic.

MANOLACHE: Să fi vorbit ceva Miţi? Că trăncăneşte...

NACU: Ferească dumnezeu! Nici pomeneală!

MANOLACHE: Atunci nu rămâne decât un singur om: eu.

MEICU: Staţi, nu vă enervaţi de pomană, că de aflat tot aflăm noi cine e...

NACU: Şi-o să-şi dea cu pumnii în pălărie.
MANOLACHE: Pe voi nu v-a chemat nimeni?
MEICU: Nimeni.
VICTOR: Nu v-a întrebat nimeni nimic?
MEICU: Nimic. Dacă vă spun eu...
MANOLACHE: Vedeţi, fiţi atenţi. Acum, ancheta asta, sper să meargă bine...
MEICU: Să meargă, că nici noi nu vrem altceva.
MANOLACHE: Am spus: sper. Dar, vorba aia, cine poate să garanteze ce aduce ziua de mâine?
NACU: Ferească dumnezeu.
MANOLACHE: până să te ferească dumnezeu, trebuie să te fereşti singur. Vedeţi ce faceţi.
TACU: Ce să facem? Că noi nu facem nimic.
MANOLACHE: Dacă vă întreabă, băgaţi bine de seamă ce vă iese pe gură.
MEICU: Să întrebe ce vrea, că nu mi-e frică... Ce poate să întrebe? De repartiţii...
TACU: Legale, tovarăşe director.
NACU: Cum scrie la carte.
MEICU: Să controleze oricine.
MANOLACHE: V-a ajuns vouă la ureche vreo plângere? Că, vorba aia, voi aveţi legătura cu terenul...
MEICU: Nu ne-a ajuns, frate, nimic. Ei, că mai sunt unii nerăbdători să aibă casă, şi mai cârtesc...
MANOLACHE: Asta n-are importanţă. Altceva ce poate să caute? Gândiţi-vă bine.
MEICU: Nimic, tovarăşe Manolache. Ce, la noi au fost nereguli? La urma urmei, să vină şi dumnezeu în Inspecţie, că nu mi-e frică. Nu, tovarăşe director, nu că aşa şi pe dincolo, dar la noi în serviciu e o atmosferă sănătoasă... Că mai există unele râcâieli, că mai zice unul una, că mai zice altul alta, vorba aia: unde nu e? Oamenii sunt buni, îşi văd de treabă...
MANOLACHE: Am spus eu vreodată altfel?
MEICU: Şi să ştiţi că vă iubesc.

MANOLACHE (*flatat, dar „modest*”): Lasă, Meicule.

MEICU: Nu, nu, vă iubesc. Şi ştiţi de ce? Fiindcă nu umblaţi cu dedesubturi. Ce aveţi să-i spuneţi omului, fie că-i convine ori nu, i-o spuneţi în faţă. Şi mie poate că de multe ori nu mi-a convenit, dar întotdeauna am apreciat, şi le-am spus-o şi lor, că sunt toţi mai tineri ca mine şi caut să le dau şcoală: „Mă băieţi, să fiţi mulţumiţi, cu toate că e uneori repezit”... Fiindcă, să ştiţi, asta sunteţi.

MANOLACHE („*autocritic*”): Ştiu.

MEICU: ...„dar e principial”. Şi cel mai important lucru ăsta e: să te simtă omul aproape, lângă inima lui, şi să ştie că atunci când e la greu, cum e acum, nu-l lăsaţi din braţe. Este?

MANOLACHE: Este.

MEICU: Tovarăşă, încă cinci coniacuri, c-o viaţă are omul. „Şi mai are o calitate: nu i s-a urcat la cap...”

MANOLACHE: Asta sper că nu.

MEICU: Că e câte unii — şi câţi n-am văzut în viaţa mea, n-am păr în cap! — care, odată ce se vede sus, uită de unde a pornit, şi crede că fără dumnealui nu se poate. Şi vine momentul când se vede clar că se poate... Este?

MANOLACHE: Este.

MEICU: D-asta, aveţi cuvântul meu de onoare, tovarăşe director, sunt mulţumit c-a venit ancheta asta, fiindcă o să aveţi şi dumneavoastră ocazia să vă convingeţi care e om şi care e cutră... (*A coborât Adam, urmat de Actor*.)

MANOLACHE (*efuziuni torenţiale*): Tovarăşul Adam... Ce surpriză... Ce plăcere... Ei bine, să ştiţi că la o asemenea surpriză nu mă aşteptam... Că tocmai le vorbeam şi tovarăşilor, daţi-mi voie să vă prezint...

NACU: Nacu.

TACU: Tacu.

MEICU: Meicu.

ADAM (pierit): Şi prietenul meu...

MEICU: Meicu.
TACU: Tacu.
NACU: Nacu.
MEICU: Dar de ce nu luaţi loc?... Şedeţi, ia şedeţi...
ADAM: Nu vă deranjaţi, că noi n-am venit să stăm...
ACTORUL: Nu... Am venit să plecăm...
VICTOR: Cum să plecaţi?...
ADAM: Să vă vedem şi să plecăm... (*Bâlbâieli penibile.*) Să vă dăm... şi să plecăm... Că, de fapt, eu pentru asta am venit...
VICTOR: Pentru ce?
ADAM (*începând să se caute şi să scoată, cu eforturi, plicul din buzunarul interior al hainei*): Să vă dăm plicul.
VICTOR: Ce plic?
ADAM: Plicul mic din plicul mare.
VICTOR: Care „plicul mic din plicul mare"?
ADAM: Plicul dumitale din plicul meu...
MANOLACHE: Ce plic? Ce e cu banii ăştia?
ADAM: I-am găsit în plicul meu.
VICTOR: În plicul dumneavoastră? Formidabil!
ADAM: Eu mi-am dat seama numaidecât că e o eroare. Poftim!
MANOLACHE: Ca să vezi ce zăpăcit eşti... Banii lui Arghiropol...
NACU (*curiozitate cretină, criminală*): Care Arghiropol?...
VICTOR: Cum „care Arghiropol"?... De la contabilitate. M-a rugat să-i ţin eu, că altfel îi cheltuieşte şi nu vrea să ştie nevastă-sa de ei, că şi ea e mână spartă, şi are nevoie pentru lemne...
MANOLACHE: Eşti extraordinar!
VICTOR: ...Şi dimineaţa, când să iau plicul să plec la birou, l-am pus în plicul mare, ca să trec pe la dumneavoastră, că nu vroiam să vă las să aşteptaţi, fiindcă eu ştiu ce înseamnă să cauţi ceva şi să nu găseşti...
MANOLACHE: Acum, închipuieşte-ţi că n-aveai norocul să dai peste dumnealui... Îţi dai seama ce putea să iasă?

ADAM: Nu face nimic.
MANOLACHE: Nici nu i-ai mulţumit.
VICTOR: Vă mulţumesc... Vă mulţumesc foarte mult...
ADAM: În sfârşit... Bine că s-a lămurit.
ACTORUL: Aşa încât... „Călătorului îi şade bine cu drumul”...
MANOLACHE: Vai, se poate?
VICTOR: Cum o să plecaţi?
MANOLACHE: Nici nu ne gândim... Nici nu vă lăsăm. Cu nici un preţ... Vorba aia: peste cadavrele noastre...
MEICU: Cât munciţi dumneavoastră, o zi de odihnă nu strică...
TACU: Şi munca, n-aveţi grijă, aşteaptă ea...
MANOLACHE: Staţi câteva ceasuri, vă recreaţi — ce spuneţi: ce aer, ce linişte —, la prânz mâncăm împreună, vă vede şi Eva, şi, spre seară, plecăm. Mergeţi cu noi, cu maşina...
MEICU: E loc şi la noi...
MANOLACHE: Stă mai bine într-a noastră. Acum, dacă vreţi să faceţi o baie...
ADAM (*Actorului*): Ce părere ai?
ACTORUL: Rece?
VICTOR: Rece, caldă, cum doriţi.
MANOLACHE: La o sută de metri...
ACTORUL: S-o facem şi pe-asta... (*Se îndreaptă împreună cu Adam spre terasă*.)
ADAM (*întorcându-se din drum*): Bine că mi-am adus aminte... Iar documentele...
MANOLACHE: Ce documente?
ADAM: Ştiţi dumneavoastră... Le-aţi uitat la mine...
MANOLACHE: Am uitat eu ceva? Poate că tot Victor...
ADAM: Nu, nu, dumneavoastră... Ştiţi care... („*Cifrat*”.) Gheorghe Ispir...
MANOLACHE: Gheorghe Ispir?
ADAM: Angela Tudose... Niculae Plămădeală... Le-aţi uitat la mine pe masă.. Foarte interesante... sunt la mine.

(*Actorului, care l-a chemat de-afară*.) Vin... Vin imediat... (*A ieşit*.)

MANOLACHE: Ce nenorocire!

VICTOR: Dezastru!

MANOLACHE: Catastrofă! Îţi place, Meicule?

MEICU: Ce să-mi placă?

MANOLACHE: Ce zid?

MEICU: Dumneavoastră ce spuneţi! Nu mai susţineţi c-am turnat noi?

MANOLACHE: Ce înseamnă asta?

MEICU: Lăsaţi că m-am prins. Ce-i cu Gheorghe Ispir?

MANOLACHE: Pe mine mă întrebi? întreabă-i pe oamenii dumitale. Sau, poate că vrei să-ţi citesc. Stai că-ţi citesc, una proaspătă, ieri am primit-o. Auzi ce spune Ion Botezatu. Botezatu, Meicule. (Citeşte cu glas de grefier.) „În ziua de 8 aprilie a.c. s-a prezentat la mine tovarăşul Nacu... Alt nume nu cunosc...”

NACU (*inocenţă de madonă*): Eu?

MANOLACHE: „Împreună cu tovarăşul Tacu, alt nume nu cunosc; ambii s-au oferit să-mi facă rost de un apartament într-unul din blocurile noi construite, în schimbul sumei de lei patru mii...” În litere şi cifre, Meicule. Îţi place? Şi dacă mai vrei să-ţi citesc, îţi citesc, că mai am...

TACU: Lăsaţi, tovarăşe director, d-asta am venit noi încoace, să ne necăjim unii pe alţii?

MANOLACHE: Va să zică, mă băgaţi în nenorocire, eu umblu să vă scap, şi tot voi cu gură?

NACU: N-am spus nimic, păcatele mele...

MANOLACHE: Ce catastrofă! Ce dezastru! (*Lui Victor*.) Trebuie însă să recunoşti că eu te-am prevenit, te-am avertizat: există două ipoteze: ori ia, şi atunci e ideal, ori nu ia, şi atunci, vorba aia, să vedem ce facem...

VICTOR: Şi uite că nu ia.

MANOLACHE: Dar şi în cazul ăsta sunt două ipoteze: ori nu ia...

VICTOR:...Fiindcă nu primeşte...
MANOLACHE: Ori nu primeşte, fiindcă e prea puţin.
MEICU: La cât v-aţi gândit dumneavoastră?
VICTOR: Opt.
TACU: Puţin.
NACU: Foarte puţin.
MANOLACHE: Păi, atunci ce facem?
VICTOR: Să-i dăm mai mult. Voi aveţi ceva gologani?
NACU: Avem, că d-aia ne-am pornit încoace.
VICTOR: Cât?
NACU: Să-i dăm şi noi câte un miar de căciulă.
MANOLACHE: Va să zică, noi doi: opt, şi voi trei: trei...
NACU: Noi suntem mici, tovarăşe director.
TACU: până să ajungem ca dumneavoastră, mai va...
MANOLACHE: Creşteţi voi, n-am grijă. (*Sentinţă definitivă*.) Daţi încă şapte, să-i facem cincisprezece, să fie sumă rotundă.
MEICU: E mult, tovarăşe director.
MANOLACHE: Care va să zică, şi meschin...
MEICU (*cu mâna la buzunar*): Bine, tovarăşe Manolache, să nu spuneţi c-aşa şi pe dincolo... (*Lui Tacu*.) Cat face şapte împărţit la trei?
MANOLACHE: Alta e însă problema: cum îi dăm?
MEICU: Eu zic să încercaţi dumneavoastră, că întotdeauna luaţi greul în piept.
MANOLACHE: Eu?... Imposibil... Nu vă daţi seama?...
NACU: Just. Să-ncerce tovarăşul Victor?
MANOLACHE: N-are tact.
MEICU: Să-l băgăm pe Nacu?...
MANOLACHE: Se pierde. Aici trebuie cineva, nu glumă... Şi eu ştiu cine ne poate salva. Un singur om: Eva.
MEICU: Ei, să vrea tovarăşa Eva să-şi pună obrazul...
MANOLACHE: Victore, n-am ce face: trebuie să vrea. (*Celor trei*.) Ia treceţi voi la mine în odaie, vă băgaţi acolo şi nu ieşiţi până nu vă chem eu... (*Meicu, Nacu, Tacu au ieşit*.) Asta e, Victore, şi alta nu-i. Am năpăstuit

oamenii degeaba. N-au nici o vină.
VICTOR: Curaţi ca lacrima.
MANOLACHE: Cine a turnat?
VICTOR: Nu ştiu.
MANOLACHE: Cine poate să fie?
VICTOR: Nu ştiu.
MANOLACHE: Nu e de jos în sus. E de sus în jos! O fi Vucea?
VICTOR: Se poate!
MANOLACHE: Te pomeneşti că e Marinoiu.
VICTOR: Posibil.
MANOLACHE: D-asta mi-a cerut săptămâna trecută lucrarea cu repartiţiile.
VICTOR: Clar!
MANOLACHE: Ca să ne dea pe mâna lui Adam...
VICTOR: Sfânt!
MANOLACHE: Chestiunea se complică.
VICTOR: Extrem.
MANOLACHE: Şi numai Eva poate s-o limpezească. (*Către Eva, care a intrat.*) Hai, fată dragă, că te aşteptăm, vorba aia, ca pe duda coaptă... Cum a fost pe Susai?
EVA: Frumos.
MANOLACHE: Peisaj, natură, decor, ştiu. Ei, acum stai jos, şi ghici cine a venit aici?
EVA: Cine?
MANOLACHE: Nu ghiceşti?
EVA: Nu.
VICTOR: Adam.
EVA: Adam?
MANOLACHE: Adam.
EVA: Adam? Ce caută Adam aici?
MANOLACHE (*lui Victor*): Vezi ce înseamnă femeie deşteaptă? Prima întrebare: „Ce caută Adam aici?” Asta ne frământă şi pe noi. Şi nu există decât trei ipoteze: ori a venit pentru noi, ori a venit pentru dumneata...

EVA (*aproape amuzată*): Pentru mine?

MANOLACHE: ...ori pentru toţi la un loc. Şi din ce mă gândesc mai bine, ajung la concluzia că ultima ipoteză e cea valabilă.

EVA: De ce?

MANOLACHE (*şoaptă*): Ancheta! Umblă, caută, adună, scormoneşte. Mai e încă unul. N-am întrebat cine e, m-am făcut nisnai, ca să nu mă arăt îngrijorat.

VICTOR: Dar e suspect.

EVA: Foarte bine. O să se vadă că e vorba de o calomnie de-a lui Meicu, şi or să se întoarcă împotriva...

MANOLACHE: Exclus!

VICTOR: Meicu n-are nici un amestec.

MANOLACHE: Iar problema e mai adâncă.

VICTOR: Infinit.

MANOLACHE: Şi-ţi repet: ne priveşte pe toţi.

EVA: Cum „pe toţi”? De ce pe toţi? Dacă vă ştiţi curaţi... De ce pe mine?

VICTOR: Dragă: ancheta e anchetă.

MANOLACHE: Stau şi recapitulez: Primo: de ce a venit la restaurant? Secundo: de ce a trecut la masa dumitale? Terţio: de ce ţi-a spus toate câte ţi le-a spus? Cu ce gând? In ce scop? Din ce cauză? Eva dragă, scumpa mea, iubita mea, înţelege: chestiunea e serioasă... Foarte serioasă, ca să nu spun: gravă. Şi un singur om poate s-o dezlege: dumneata.

EVA: Eu?

MANOLACHE: Ce poate o femeie nu reuşesc, vorba aia, o sută de bărbaţi. Stai cu el de vorbă, descoase-l, întoarce-l, îndulceşte-l. Ai aici un plic... cu nişte bani...

EVA: Ce să fac cu ei?

MANOLACHE: Vorba aia: văzând şi făcând. Am încredere în dumneata. (*Lui Victor*.) Hai, că nu e vreme de pierdut. (*Şi au intrat în dormitorul de la parter. Eva a rămas închisă în ea ca într-o carcasă de oţel; Cabaniera a început să pregătească de prânz, a schimbat feţele*

de masă, a aranjat tacâmurile; intră Adam, urmat de Actor.)

EVA (*zărindu-l întâi pe Adam*): Dumneata?

ACTORUL: Noi!

EVA (*Actorului*): De unde te cunosc eu pe dumneata?

ACTORUL: De pe scenă.

ADAM: De pe scena lumii. Uite-te bine la el. Nu-ţi aduci aminte?

EVA (*amuzată realmente*): A, ba da... Coregrafia...

ACTORUL: Aşa încât, mi-am făcut intrarea, am dat replica, am luat aplauzele, am ieşit. (*Cabanierei*.) până la ce oră se serveşte masa?

CABANIERA: Halb drei.

ACTORUL: Asta înseamnă „două” sau „trei”?

CABANIERA: Două şi jumătate.

ACTORUL: Mahlzeit! (*Şi a ieşit. Scurtă pauză*.)

EVA: De ce ai venit ?

ADAM: Îţi pare rău ?

EVA: N-am spus asta.

ADAM: Îţi pare bine.

EVA: Nici. Am întrebat de ce ai venit. Nu e firesc să pun întrebarea ?

ADAM: De firesc e firesc, dar aş fi preferat să n-o pui. Aş putea să-ţi răspund: fiindcă din clipa în care te-am văzut, nu pot fi nicăieri în altă parte. Dar e...

EVA (*luciditate corosivă*): ...Liric, desuet, insuportabil...

ADAM: Tocmai. Nu vrei să întrebi altceva?

EVA: Ba da.

ADAM: Ce?

EVA: De pildă... De când faci dumneata ancheta?

ADAM: Ce „anchetă”?

EVA: Ancheta asta, cu Manolache, Victor... şi probabil că şi alţii...

ADAM: Habar n-am, acum aud pentru prima oară...

EVA (*pentru prima dată excedată*): De ce mă minţi? De ce mă minţi? Toată lumea mă minte.

ADAM (*dezarmat*): Eva dragă, jur, nu fac, nu ştiu de nici o anchetă...
EVA: Nu eşti ziarist?
ADAM: „Ziarist”? Nu...
EVA (*stupefiată de atâta „cinism*”): Nu?
ADAM: Nu...
EVA: Nu mi-ai spus că lucrezi la un ziar?
ADAM: Lucrez la un ziar, dar nu sunt ziarist... Corector. Ţi-am şi precizat: „îndrept erori...”
EVA: De ce ai venit alaltăieri seară la restaurant?
ADAM: Fiindcă mi-era foame. (*S-a crăpat uşa camerei în care locuieşte Eva. S-a închis la loc.*)
EVA: De ce ai trecut la masa mea?
ADAM: Pentru că îmi dădeam seama că se consumă o dramă. Mergi în maşină pe o şosea şi dai de un accident. Nu opreşti? Crezi că accidentele morale obligă mai puţin?
EVA: Când m-ai văzut pentru prima dată în viaţa dumitale?
ADAM: În seara aceea.
EVA: Ştiai totuşi atâtea amănunte din viaţa mea.
ADAM: De pildă?
EVA: Că urmează să trec la secretariat...
ADAM: De la Manolache.
EVA: Că împlinisem, cu o zi înainte, trei ani de căsătorie...
ADAM: De la Victor. Îşi consultase, ingenuu, verigheta.
EVA: Că plec la „Ciuta”...
ADAM: De la dumneata.
EVA (*a realizat*): Ai tras cu urechea!
ADAM: Nu. Am ascultat. Tragi cu urechea atunci când vrei să surprinzi o taină. Eva dragă, nu era vorba de nici o taină, de vreme ce îţi citeam viaţa limpede şi exact, ca în coloanele unui ziar.
EVA (*întrebarea e dincolo de cuvinte*): De ce ai venit? De ce ai venit?
ADAM (*simplu, fără nici o emfază*): Fiindcă îndrept erori...

EVA: La ziar.

ADAM: În lume... Port o mare răspundere.

EVA: Dumneata?

ADAM: Eu, dumneata, fiecare dintre noi, toţi. Nu pot, n-am dreptul să te las să rătăceşti. Alaltăseară, te-am sfătuit: pleacă. Acum vin şi mă rectific: fugi. Eva dragă, n-ai dreptul să ultragiezi ce e mai pur în dumneata şi în fiecare om: aspiraţia la fericire... Alaltăieri, când l-am văzut pentru prima oară pe Victor, l-am crezut doar o fiinţă inferioară: egoistă, intolerantă, brutală, lipsită de orice virtute umană. Acum, ştiu sigur: un individ necinstit. Ce e cu plicul ăsta?

EVA (*rezolut*): Vrei să mă laşi o clipă singură?

ADAM (*s-a ridicat*): Te rog. (*A urcat; au intrat, arşi de curiozitate, Manolache şi Victor*.)

MANOLACHE: Ei?

VICTOR: Ce taci?

EVA (*simplu, întinzându-le plicul*): Nu e gazetar. Şi nu face nici o anchetă...

MANOLACHE (*catastrofă cosmică*): Nemaipomenit! Asta e cel mai mare bandit pe care l-a dat ţara românească de la Descălecare...

VICTOR: Cel mai mare tâlhar...

MANOLACHE (*turbat*): Lăsaţi-mă, lăsaţi-mă cu el... (*Eva a ieşit*.)

VICTOR: Tovarăşe director...

MANOLACHE: Lăsaţi-mă, să mă judec cu el... Cheamă-l! (*Victor a urcat, Manolache a făcut câţiva paşi, coboară Victor urmat de Adam şi de Actor*.) Aş fi preferat să fi stat de vorbă între patru ochi.

ADAM: Fată de el n-am secrete.

MANOLACHE: Şezi!

ADAM: Mă rog!

MANOLACHE: Cât?

ADAM: Ce „cât”?

MANOLACHE: Da. Cât?

ADAM: Cum „cât”?

MANOLACHE: Aha, vrei mai precis, deschis, pe faţă. Poftim! Ce pretenţii ai? Ce doreşti dumneata ca să termini cu noi definitiv şi pentru totdeauna? (*Scurtă pauză*.) Mă rog?

ACTORUL (*cel mai firesc lucru din lume*): Pe Eva.

MANOLACHE: Ce?

VICTOR: Cum?

ACTORUL: Pe Eva... (*A luat un măr, nu i-a plăcut, l-a băgat în buzunar. Muşcă dintr-altul*.)

ADAM: Cred că sunt rezonabil...

MANOLACHE: Dumneata eşti nebun? Eva e o femeie cinstită...

ADAM: Bineînţeles... Păi, altfel, cum?...

VICTOR: Ai noroc că e ancheta asta, altminteri... (*Complet alt ton*.) De tot?

ADAM: Evident. (*Privire întrebătoare a lui Victor spre Manolache*.)

MANOLACHE: Dragă Victore, vorba aia, nevastă mai găseşti... dar post ca ăsta... („*Principial*”.) Oricum însă, trebuie să o întrebăm şi pe ea.

EVA (*a intrat, e în trencicot şi cu valiza în mână*): Nu e nevoie, fiindcă hotărârea mea e luată: sunt de acord.

MANOLACHE: Vezi, mă Victore, ce nevastă ai... (*rectificare*) ...avut?... (*Fericire supremă*.) Păi, atunci e bine. E bine, fraţilor! E cât se poate de bine. Meicule! Tacule! Nacule! Ia veniţi jos, că e bine...

MEICU (*apărând pe scări*): E bine?

MANOLACHE: E cum nu se poate mai bine.

MEICU (*fericire şi entuziasm*): Păi, dacă-i aşa, fraţi meseriaşi, să mai dea un rând de coniac...

MANOLACHE: Să dea, Meicule, să dea, că merită. (*În timp ce toată lumea e cu paharele în mână*.) Tovarăşi, după cum mă ştiţi, eu sunt, din principiu, împotriva oricărui protocol...

MEICU: Sfânt! Fără protocol... Fără protocol...

MANOLACHE: Totuşi, de data aceasta, daţi-mi voie să calc regula şi să ridic un toast. Propun să bem acest pahar în cinstea şi în sănătatea tovarăşilor Adam şi Eva...

MEICU: Ura!

TACU: Trăiască!

NACU: La mulţi ani!

TACU: O poză! Staţi aşa! O poză! (*A fugit in camera lui şi s-a întors ca un fulger cu aparatul fotografic*.) O clipă... O clipă, tovarăşi... Să aranjăm grupul... Aşa... (*Aşază scaunele la rând şi în front*.) Cine scoate poza? (*Dând Actorului aparatul*.) Dumneata. (*Manolache, Victor, Meicu, Tacu, Nacu şi-au luat locurile, în rând, în faţa scaunelor*.)

ADAM: Un moment! Înainte ca această clipă să intre în eternitate, mai e de rezolvat un amănunt. Tovarăşe director, puteţi lăsa fata asta să plece aşa?...

MANOLACHE: Adică cum?

ADAM: Fără un ban la ea?

VICTOR (*şoptit, lui Meicu*): Să vezi că ăsta ne ia şi banii...

MANOLACHE („*generos*”): Just! Eva dragă, uite plicul...

VICTOR: Pe lângă ce e ăsta, Al Capone a fost un copil...

ADAM (*Evei*): Vezi? Mi-ai făgăduit să-mi trimiţi o scrisoare fără adresă şi fără timbru. (*În timp ce ia plicul din mâna Evei*.) Te-ai ţinut de cuvânt. Mulţumesc. (*Întinde plicul Actorului*.) Mâine dimineaţă, la procuratură! (*La auzul acestui cuvânt, Manolache, Victor, Meicu, Tacu şi Nacu, bineînţeles, cad pe scaune — şi, cum şed prăbuşiţi, par aliniaţi pe o bancă de boxă*.)

MANOLACHE: S-a făcut răcoare...

ACTORUL: Încă nu destul...

ADAM (*Evei şi Actorului*): Să ieşim pe terasă

CABANIERĂ: Răcoare? Sofort. (*Şi lasă, încet, oblonul ce desparte cabana de terasa ei. O clipă, în lumină spectrală, chipurile celor de pe scaune se zăresc, simbolic, printre zăbrele... Apoi, lumina în cabană se stinge şi nu rămâne, sub ploaia de rugină a amurgului,*

decât terasa.)

ADAM: La ce oră avem tren?

ACTORUL: La zece şi zece.

ADAM: Vrei să fii drăguţ şi să achiţi nota?

ACTORUL: Am înţeles, iar ies din scenă. (*Şi a ieşit. Pauză*.)

ADAM: Îmi pare rău...

EVA: A, nu, te rog... Nu-mi plac discuţiile patetice. Suspectez declaraţiile în care se pune prea multă pasiune... Cred că marile decizii sunt întotdeauna simple ca „bună-ziua”. Dacă păstrez acelei nopţi o bună amintire, e fiindcă mi-ai spus câteva adevăruri evidente. Şi încă ceva... (*Scurtă pauză*.)

ADAM: Ce? Spune.

EVA: Să nu-ţi faci procese de conştiinţă, întrebându-te vreodată dacă ai făcut bine sau ai făcut rău. Ai făcut ce trebuia să fad. Aş fi ajuns la aceleaşi concluzii şi fără dumneata, numai că ceva mai târziu. Acum ştii la ce mă gândesc? La câteva probleme imediate... Serviciu... fiindcă trebuie să-mi caut un alt serviciu... Casă... (*Încercând o glumă*.) Nu cunoşti pe cineva să-mi facă rost?

ADAM: Trebuie totuşi să-ţi mărturisesc ceva. Te-am minţit. Ştii când te-am văzut pentru întâia oară?

EVA: In seara aceea la restaurant.

ADAM: Nu, ci în clipa când primii oameni — naivi, miraţi, surprinşi — au înnobilat cu prezenţa lor pământul... M-auzi, Eva?

EVA: Nu, Adam.

ADAM: De ce?

EVA: De foame. (*A intrat Actorul cu rucsacurile şi a auzit replica Evei*.)

ACTORUL (*scoţând din buzunar un măr*): Am jucat în viaţă toate rolurile. Iată însă primul pe măsura posibilităţilor mele: „Şarpele”! (*Zvârlindu-i Evei mărul*.) „Mănâncă şi înfruptă-te! Vei cunoaşte Binele şi Răul. Adevărul şi Minciuna... Bucuria şi Durerea... Dulcele şi Amarul... Vei

naşte în dureri... Vei...”
EVA: ...pierde trenul...
ACTORUL (*pe acelaşi ton al declamaţiei*): Just! Să mergem!

Şi, în timp ce pleacă toţi trei, încet, încet, cade

- CORTINA -

Bucureşti, decembrie 1962